

Konsekvensutredning, förslag till ändrade föreskrifter för grishållning

Jordbruksverket ser behov av att ändra vissa bestämmelser i verkets djurskyddsföreskrifter för hållande och skötsel av grisar Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning. De föreslagna ändringarna berör huvudsakligen de föreskrifter som reglerar utrymmen i konventionella grisningsboxar för digivande sugga med smågrisar. Vi föreslår också en mindre ändring av föreskrifterna som reglerar antalet slaktgrisar som får hållas i samma stallavdelning vid omgångsuppfödning.

KONSEKVENsutredning, förslag till ändrade föreskrifter för GRISHÅLLNING.....	1
1 ALLMÄNT	2
2 FÖRETAG OCH ANDRA ENSKILDA.....	23
3 KOMMUNER OCH REGIONER.....	30
4 STATEN.....	31
5 SAMRÅD	32
6 IKRAFTTRÄDANDE OCH UTVÄRDERING	33

1 Allmänt

Kontakt: djurvårdsenheten, djuravdelningen

1.1 Föreskrifter som ändras

Tabell med nya eller ändrade paragrafer

Kapitel	Paragraf	Avseende	Åtgärd
1	4	Undantag	Ändrad
1	6	Definition av begreppen	Ändrad
1	7	Ömsesidigt erkännande	Ny
4	4 (andra stycket)	Strö i grisningsboxar	Ny
	Allmänna råd till 4 kap. 4 § första stycket	Strö i grisningsboxar	Ändrad
	Allmänna råd till 4 kap. 5 §	Utgödslingssystem	Tas bort
4	10 (tredje stycket)	Vacuumutgödsling i grisningsavdelningar	Ny
5	2	Stallavdelningar för slaktgrisar	Ändrad
5	5	Smågrisgömma för smågrisar	Ändrad
5	5 a	Liggplats för smågrisar	Ändrad
5	5 b	Klämskydd för smågrisar	Ny
5	5 c	Mått för suggans rörelsefrihet	Ny
5	5 d	Storleken på suggans liggplats i grisningsbox	Ny
5	6	Utrymme grupphållna digivande sugga (tabell 3)	Redaktionell
5	14	Utformning av liggtytor i grisningsbox	Ändrad

1.2 Förslaget berör

Företag

Andra enskilda

Kommuner

Regioner

Staten

1.3 Problembeskrivning, förslaget och vad vi vill uppnå

1.3.1 Utrymmen för digivande suggor och smågrisar

Bakgrund till förslaget

Vi föreslår ändringar av djurskyddsföreskrifterna som reglerar grisionsboxar där en enskild sugga hålls tillsammans med sina smågrisar fram till att smågrisarna avvänjs. Grisionsboxar där flera suggor hålls tillsammans omfattas alltså inte av förslaget. Det främsta skälet till förslaget är att nuvarande föreskrifter är förhållandevis gamla och inte bygger på de förutsättningar som råder idag med förändrat djurmateriel och större kullstorlekar. En utveckling har också skett över tid när det gäller olika boxlösningar och teknik. Ett annat skäl är att vissa delar av föreskrifterna uppfattas som svåra att tolka av såväl kontrollmyndigheten som av djurhållare vilket skapar osäkerhet kring hur de ska tillämpas. Andra delar av föreskrifterna som är mer detaljerade uppfattas å andra sidan som allt för styrande och därmed begränsande för innovation och utveckling.

Föreskrifterna har också setts över mot bakgrund av djurskyddslagens (2018:1192) tydligare krav på att djur bland annat ska kunna utföra sådana beteenden som de är starkt motiverade för och som är viktiga för deras välbefinnande (naturligt beteende) samt att beteendestörningar förebyggs.

Vad innebär förslaget?

Förslaget innebär sammanfattningsvis att storleken på grisionsboxar avsedd för en sugga med sina smågrisar kommer att behöva vara större än de 6 m² som krävs idag. Det beror delvis på att ett utrymmeskrav om rörelseutrymme för suggan införs men framför allt på att krav på resurser och utrymmen som suggan och smågrisarna i övrigt behöver för att få plats att ligga införs. Hur stor en grisionsbox minst måste vara för att uppfylla de föreslagna reglerna beror på vilken boxutformning som väljs men också på vilken kullstorlek den dimensioneras för. Utrymmet påverkas även av eventuella fixeringsgrindars utformning. De föreslagna föreskrifterna kommer därför inte, till skillnad från nuvarande föreskrifter, att innehålla någon minsta totalarea för grisionsboxar för en sugga.

Konsekvensen av det nya förslaget är, som tidigare nämnts, att boxen behöver bli något större. Vi bedömer att en grisionsbox med plats för en sugga med exempelvis 14 smågrisar kommer att behöva ökas med ca 1 m² jämfört med de 6 m² som krävs idag. Vi bedömer också att det är troligt att många djurhållare kommer att göra sina boxar något större än så.

Detta för att djurhållare har ambitioner att föda upp och hålla allt fler smågrisar samt vill få en grisionsbox som är anpassad utifrån sina egna produktionsförutsättningar. I en rapport av Sannö *et al.* (2024)¹ mättes boxstorleken i 37 olika boxar runt om i Sverige. Resultatet visade att den genomsnittliga boxstorleken var 6,5 m². Enligt förprövningsdata för 2013 – 2023 från länsstyrelserna i Skåne, Halland, Västra Götaland och Östergötland är den genomsnittliga boxstorleken i dessa län 6,7 m².

Förslaget innebär också att krav införs i syfte att ge smågrisarna ett ökat skydd mot skador, förbättra deras hälsa och välmående samt öka smågrisöverlevnaden. För att uppnå detta inför vi särskilda krav som ska leda till bättre skydd för smågrisarna samt tydligare regler för termisk komfort och att säkra strötilldelningen till suggan och smågrisarna.

I förslaget ingår också några ändringar och tillägg av definitioner av olika begrepp som används i föreskrifterna, samt några ändringar som är av redaktionell karaktär.

Förslaget innefattar krav på;

- storleken på suggans respektive smågrisarnas liggplats,
- storleken på utrymme för suggans rörelsefrihet,
- klämskydd för smågrisarna,
- tätt golv på suggans och smågrisarnas liggplats,
- strö på liggplatsen,
- tak och tillskottsvärme i smågrisingömmen, samt
- förbud mot system med vakuumutgödsling.

Vår bedömning är att det nya förslaget kommer bidra till en bättre djurvälstånd för digivande suggor och smågrisar genom att sugga med smågrisar bland annat kommer ges större möjligheter till rörelsefrihet, liggkomfort, skydd och resurser som säkerställer termisk komfort. Vi bedömer att detta sammantaget leder till friskare djur och en bättre djurhälsa, vilket i sin tur har positiva effekter på företagets lönsamhet. Förutom att möta kraven i nuvarande djurskyddslag, går förslaget också i linje med Jordbruksverkets uppdrag, att främja en god djurvälstånd i hela landet.

Nedan redogör vi mer detaljerat varför föreskrifterna behöver ändras och vad vi vill uppnå med de föreslagna ändringarna. Vi beskriver även de olika alternativen som vi har övervägt samt vilka konsekvenser vi ser om ändringarna inte genomförs.

¹ Sannö, A., Westin, R., Nilsson, K & Wallenbeck. 2024. Förbättrad utformning av svenska grisionsboxar för att anpassa till stora kullar. Sveriges lantbruksuniversitet.

1 kap. 4 §

Undantag

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt, djurskyddslagen (2018:1192) eller djurskyddsförordningen (2019:66).	4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i 2 kap. 8 §, 3 kap. 3, 6, 7 §§, 4 kap. 1 § andra stycket, 4, 9, 10, 17, 18 §§, 5 kap. 2, 3, 5, 5 a, 5 c, 6 – 11, 14 och 16 §§ samt 6 kap. 3 §.

I förslaget anges vilka bestämmelser som djurhållare kan få undantag för under en begränsad tidsperiod, under förutsättning att djurhållaren bedöms ha särskilda skäl för att beviljas ett undantag. Ändringen innebär ett förtydligande jämfört med de regler som gäller idag. Om ändringen inte genomförs riskerar det att skapa en otydlighet kring vilka bestämmelser som man kan få undantag från, både för djurhållaren och kontrollmyndigheten.

Det är mycket ovanligt att de som håller grisar ansöker om undantag från föreskrifterna. Det tyder på att djurhållarna har god beredskap för att kunna upprätthålla djurskyddet även vid oförutsedda händelser eller störningar. Det går dock inte utesluta att ett undantag ändå kan behövas vid situationer som djurhållaren inte rimligen kunnat ha beredskap för eller har möjlighet att påverka. Det är därför viktigt att bibehålla denna möjlighet.

De paragrafer som inte anges i 4 § går dock inte att få undantag från. Det beror på att det finns bestämmelser som grundas på EU-direktiv. Varje medlemsstaterna är skyldig att implementera sådana bestämmelser i sin nationella lagstiftning och se till att de efterlevs. Jordbruksverket kan därför inte medge undantag från sådana bestämmelser även om det föreligger särskilda skäl. Jordbruksverket kan heller inte medge undantag från verkets föreskrifter om det skulle leda till att bestämmelserna i djurskyddslagen (2018:1192) eller djurskyddsförordningen (2019:66) därmed inte uppfylls. Det gäller exempelvis de olika funktionskrav som förekommer i föreskrifterna och krav med låg detaljeringsnivå. Det beror på att sådana krav beskriver vad som ska uppnås för att leva upp till djurskyddslagens eller djurskyddsförordningens övergripande krav, men inte på vilket sätt det ska ske.

1 kap. 6 §

Definitioner

Begrepp	Nuvarande betydelse	Föreslagen betydelse
<i>Konventionell uppfödning i grisningsbox</i>	Suggan hålls lösgående tillsammans med smågrisarna i en box. Smågrisarna har tillgång till avskilt ligg- och utfodringsutrymme som är skyddat mot drag och som oftast är uppvärmningsbart.	<i>(Tas bort)</i>
<i>Liggarea</i>	Avser boxareor som är godkända som liggytor. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning.	Liggplatsens area. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggplatsen inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning.
<i>Liggplats</i>	-	Plats som är avsedd att grisarna ska ligga på.
<i>Liggyta</i>	-	Liggplatsens underlag.
<i>Smågrisgömma</i>	-	Ett utrymme med liggplats för smågrisar som suggan inte har tillgång till.

För att förenkla och förtydliga föreskrifterna samt de olika begrepp som förekommer i författningen föreslår vi att vissa begrepp ändras och att några nya begrepp införs.

Begreppet ”konventionell uppfödning i grisningsbox” tas bort. I stället införs ett nytt begrepp, ”smågrisgömma”, i definitionerna. I nuvarande definition av begreppet ”konventionell uppfödning i grisningsbox” beskrivs flera funktioner som ingår i grisningsboxen, bland annat om avskilt ligg- och utfodringsutrymme för smågrisarna, skydd mot drag och uppvärmningsbarhet. Dessa olika funktioner återges nu i stället dels genom det nya begreppet ”smågrisgömma”, dels genom att vissa av funktionerna anges direkt i föreskrifterna genom en ändring i 5 kap. 5 § (se nedan) och en ny paragraf (5 a §). Vi har inte identifierat någon annan alternativ lösning som på ett bättre sätt uppnår vårt mål om att förenkla och förtydliga. Om ändringarna inte genomförs bedömer vi att lydelsena i paragraferna blir onödigt lång och krånglig och därmed inte underlättar för läsaren.

Vi föreslår också att ytterligare två nya begrepp införs i definitionerna, ”liggplats”, och ”liggyta”. Detta i syfte att föreskrifterna ska bli tydligare och lättare att förstå. Skälet är att dessa båda begrepp förekommer i nuvarande föreskrifter och vi har förstått att dessa begrepp samt begreppet ”liggarea” blandas samman. Det gör det svårare att förstå föreskrifternas

innebörd. Till exempel uppfattas ibland ”liggyta” som storleken på liggplatsen i stället för själva underlaget/golvet på liggplatsen. Vi har också förstått att begreppet ”liggplats” har tolkats olika. Begreppet förekommer på flera ställen i föreskrifterna men är inte definierat. Vi definierar därför begreppet så att det blir tydligt att det avser den plats som är avsedd för grisarna att ligga på. För att göra det ännu tydligare vad de olika begreppen betyder gör vi samtidigt en justering av begreppet ”liggarea”.

Ett alternativ till att inte genomföra dessa tillägg och denna ändring, skulle vara att återge respektive betydelse av dem direkt i de olika paragraferna där begreppen förekommer. Det skulle dock leda till onödigt lång och krånglig lydelse som inte underlättar för läsaren. Ett annat alternativ skulle vara att inte genomföra ändringen alls. Det skulle i så fall leda till att problemet kvarstår med risk för feltolkningar.

1 kap. 7 §

Ömsesidigt erkännande

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
(Saknas)	<p>7 § Av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/515 av den 19 mars 2019 om ömsesidigt erkännande av varor som är lagligen saluförda i en annan medlemsstat och om upphävande av förordning (EG) nr 764/2008² följer att bestämmelserna i dessa föreskrifter inte gäller för varor som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. antingen är lagligen tillverkade eller saluförda i en annan medlemsstat inom EU eller i Turkiet, eller 2. är lagligen tillverkade i ett EFTA-land som har undertecknat EES-avtalet. <p>Bestämmelserna i dessa föreskrifter ska däremot gälla i de fall en behörig myndighet i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/515 kan visa att varan i fråga inte uppnår en skyddsnivå som är likvärdig med den som eftersträvas genom dessa föreskrifter.</p>

Trots att principen om ömsesidigt erkännande gäller nuvarande föreskrifter bedömer vi att det bör framgå tydligt i författningen. Förslaget innehåller därför en upplysningsbestämmelse om ömsesidigt erkännande.

Ömsesidigt erkännande är en princip som gäller på området fri rörlighet för varor. Om det inte finns några harmoniserade regler på EU-nivå får produkter som lagligen saluförs i en medlemsstat säljas i de övriga medlemsstaterna, oavsett om produkterna uppfyller de nationella tekniska reglerna i dessa medlemsstater eller inte. Medlemsstaterna erkänner ömsesidigt att de nationella tekniska reglerna skyddar de allmänna intressen som eftersträvas

² EUT L 91, 29.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/515/oj> (Celex 32019R0515).

på ett likvärdigt sätt. En medlemsstat kan dock i undantagsfall neka marknadstillträde för en produkt som lagligen saluförs i andra medlemsstater, om medlemsstaten visar att skyddet för det allmänna intresse som eftersträvas inte är likvärdigt, och att dess egna nationella tekniska regler är nödvändiga och proportionerliga för att skydda detta allmänna intresse.

Regleringen är en upplysningsbestämmelse. Någon ytterligare beskrivning av konsekvenserna görs därför inte vidare i denna konsekvensutredning.

4 kap. 4 § och allmänna råd till 4 kap. 4 § första stycket

Strömedel till grisar

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>4 § Strömedel till grisar ska ha sådana egenskaper samt ges i sådan mängd att grisarnas sysselsättningsbehov och komfortbehov tillgodoses.</p>	<p>4 § Strömedel till grisar ska ha sådana egenskaper samt ges i sådan mängd att grisarnas sysselsättningsbehov och komfortbehov tillgodoses.</p> <p>I grisningsboxar ska liggplatsen under smågrisarnas första levnadsdagar vara försedda med strömedel som ger ett skyddande underlag för suggan och smågrisarna.</p>
<p>Allmänna råd till 4 kap. 4 §</p> <p>Strömedel till grisar bör innehålla material som grisarna kan böka i, undersöka och tugga. Vid uppfödning i konventionell grisningsbox bör strömedlet också ge ett skyddande liggunderlag för suggan och smågrisarna under smågrisarnas första levnadsvecka.</p>	<p>Allmänna råd till 4 kap. 4 § första stycket</p> <p>Strömedel till grisar bör innehålla material som grisarna kan böka i, undersöka och tugga.</p>

Syftet med regleringen är att stärka djurskyddet och djurhälsan för grisarna och därmed även minska läkemedelsanvändningen. Vi ser behov av att särskilt förstärka djurskyddet och djurhälsan för smågrisarna under deras första levnadsdagar då deras hud och klövar är som känsligast och lätt kan skadas av boxgolvet (Westin, 2014)³. Forskning har visat att i besättningar där mycket strö användes hade fler levande födda smågrisar, fler avvanda smågrisar, lägre smågrisdödlighet och högre avvänjningsvikt, jämfört med besättningar där mindre mängder användes (Berg *et al.*, 2023)⁴.

Vi föreslår därför att nuvarande regler om strö för att tillgodose grisarnas komfortbehov kompletteras. Detta genom att införa ett uttryckligt krav på att liggplatser i grisningsboxar, under smågrisarnas första levnadsdagar, ska vara försedda med strömedel som ger ett skyddande underlag för suggan och smågrisarna. Detta är i nuvarande författning ett allmänt

³ Westin, R. 2014. Strategic use of straw at farrowing: effects on behaviour, health and production in sows and piglets. Acta Universitatis Agriculturae Sueciae. 69, 1652-6880.

⁴ Berg, C., Herlin, A., Hoffman, R., Hultgren, J., Jacobson, M., Keeling, L., Lindberg, M., Lundmark Hedman, F., Lundqvist, P., Rydhmer, L., Sandeberg, E., Wallenbeck, A., Westin, R., Zoric, M. & Åsber, E. 2023. Hållande av sugga och smågrisar i grisningsbox. Rapporter från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd, 2023:1.

råd men vi bedömer att det inte i tillräcklig utsträckning gett önskad effekt. Bland annat framgår det av nationella djurskyddsrapporten att länsstyrelserna konstaterar brister vad gäller ströanvändningen. Vi har också förstått av bland annat flera grisveterinärer att klöv- och ledproblem på smågrisar är vanligt, särskilt om golvet/underlaget håller bristande kvalitet och inte täckts av strö. Med regleringen stärks djurskyddet och djurhälsan för grisarna och läkemedelsanvändningen bör därmed minska.

Ett alternativ till den föreslagna regleringen skulle kunna vara att mer detaljerat ange hur mycket strö som ska finnas på liggplatsen, till exempel kg strömedel per m². En sådan reglering skulle i så fall behöva ange detta för olika typer av strömedel som är möjliga att använda. Vi ser dock inte att det i nuläget finns tillräckligt med kunskap om det som kan utgöra grund för en sådan reglering.

Ett annat alternativ är att inte genomföra den föreslagna regleringen utan i stället uppnå samma effekt genom mer rådgivning. Sådana insatser görs redan av många grisrådgivare och veterinärer och har gett positiva effekter. Trots det finns det fortfarande problem med att grisarna får skador som orsakas av golvet. Vi bedömer därför att rådgivningsinsatser inte ensamt kommer att leda till det vi vill uppnå, tillräckligt fort. Det är även svårt för Jordbruksverket att påverka hur rådgivningsinsatser utförs. Det är viktigt att rådgivningsinsatserna fortsätter men de behöver kombineras med en tydligare reglering i föreskrifterna enligt förslaget.

Allmänna råd till 4 kap. 5 §

Utgödslingssystem

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
Utgödslingssystem i stallavdelningar med konventionella grisningsboxar bör vara avpassat för hantering av stora strö mängder.	Tas bort

Som en följd av att vakuumutgödslingssystem inte längre tillåts i stallavdelningar med digivande sugor (se 4 kap. 10 § nedan) tas detta allmänna råd bort. Någon ytterligare beskrivning av konsekvenserna av denna ändring görs därför inte vidare i denna konsekvensutredning.

4 kap. 10 §

Vakuumutgödsling

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>10 § Vid vakuumutgödsling ska gödselledningarnas diameter minst vara 300 mm. Systemet ska i övrigt utformas och skötas så att luft förhindras att strömma in i stallet via utgödslingssystemet.</p> <p>Utgödsling ska ske med högst 14 dagars intervall.</p>	<p>10 § Vid vakuumutgödsling ska gödselledningarnas diameter minst vara 300 mm. Systemet ska i övrigt utformas och skötas så att luft förhindras att strömma in i stallet via utgödslingssystemet.</p> <p>Utgödsling ska ske med högst 14 dagars intervall.</p> <p>Vakuumutgödsling får inte användas i stallavdelningar för digivande suggor.</p>

Syftet med regleringen är att säkerställa att förutsättningar finns för att grisningsboxar kan förses med tillräckligt med strö. Utgödslingssystemet anges ofta som en begränsande faktor för hur mycket halm som kan användas (Berg *et al.* 2023)⁵. I Sverige är det inte vanligt med vakuumutgödsling i stallavdelningar för digivande suggor. I de stallar som byggts de senaste åren har i regel andra utgödslingssystem valts. Trots att vakuumutgödsling inte förekommer i någon utbredd omfattning föreslår vi ändå att det inte ska tillåtas i stallavdelningar för digivande suggor. Skälet är att sådant utgödslingssystem kräver att gödseln är flytbar och inte för torr, för att fungera väl. Därmed begränsas möjligheten att använda strö i boxarna i den omfattning som krävs enligt såväl den nuvarande regleringen som med den föreslagna regleringen i 4 kap. 4 § (se ovan). Detta är något som vi även har fått till oss från externa parter inom grisnäringen. Om regleringen inte genomförs kvarstår nuvarande problem, det vill säga att grisarna i förlängningen riskerar att inte få tillräcklig tillgång till strö, särskilt när det gäller strö för bobyggnad⁶ och komfort.

Ett möjligt alternativ till den föreslagna regleringen är rådgivning och rekommendationer om lämpliga utgödslingssystem och på så sätt förebygga att vakuumutgödsling installeras och används framöver. Vi bedömer dock att ett sådant alternativ inte tillräckligt säkerställer att någon ändå väljer att installera system med vakuumutgödsling om det inte är uttryckligen förbjudet.

⁵ Berg, C., Herlin, A., Hoffman, R., Hultgren, J., Jacobson, M., Keeling, L., Lindberg, M., Lundmark Hedman, F., Lundqvist, P., Rydhmer, L., Sandeberg, E., Wallenbeck, A., Westin, R., Zoric, M. & Åsber., E. 2023. Hållande av sugga och smågrisar i grisningsbox. Rapporter från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd, 2023:1.

⁶ Av 4 kap. 5 § (denna författning) framgår att suggor och gyltor under veckan före grisning ska ha tillgång till strömedel som ger dem möjlighet att utföra bobyggnadsbeteenden.

5 kap. 5 och 5 a §§

Utrymme för smågrisarna

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>5 § Vid konventionell uppfödning i grisningsbox ska smågrisar under den första levnads månaden ha en liggplats som är avskild från suggan.</p>	<p>5 § Vid uppfödning i grisningsbox för en sugga ska smågrisarna under deras två första levnadsveckor ha tillgång till en smågrigömma med en liggarea som är minst 0,08 m² per smågris. Under denna period ska smågrigömmen vara försedd med tak och installation för tillskottsvärme samt i övrigt vara utformad så att smågrisarnas liggplats är så dragfri som möjligt.</p>
<p>(Saknas)</p>	<p>5 a § Vid uppfödning i grisningsbox för en sugga ska smågrisarna senast från och med deras tredje levnadsvecka ha tillgång till en liggplats där de kan ligga tillsammans. Liggarean ska vara minst 0,13 m² per smågris.</p>

I förslaget till nya föreskrifter för grisningsboxen föreslår vi att ta bort kravet på totalarea för boxen för att skapa större flexibilitet. Djurskyddslagen ställer dock krav som gör att djuren både ska ges möjlighet att röra sig obehindrat och vila på ett bra sätt. Vi föreslår därför att föreskrifterna för grisningsboxar avsedda för en sugga med sina smågrisar ändras så att smågrisarnas behov av liggutrymme och termisk komfort tillgodoses på ett mer flexibelt och ändamålsenligt sätt än vad som sker idag. Förslaget innebär att storleken på smågrisarnas liggplats regleras beroende på deras ålder och antal. Förslaget innebär också att viktiga funktioner och resurser som måste finnas i smågrigömmen under smågrisarnas två första levnadsveckor anges i föreskriften. Med föreslagna ändringar bedömer vi att smågrisarnas hälsa, välfärd och tillväxt stärks och att smågrisöverlevnaden ökar.

Smågrisarnas behov av liggutrymme

Förslaget innebär att smågrisarna under deras två första levnadsveckor ska ha tillgång till en smågrigömma med en liggarea på minst 0,08 m² per smågris (se 5 §). Därefter ska smågrisarnas liggplats utökas till minst 0,13 m² per smågris och den ska vara utformad så att smågrisarna kan ligga tillsammans (se 5 a §). Måtten som föreslås grundas på de beräkningar som redovisas i rapporten av Berg *et al.* (2023)⁷. Utökningen kan exempelvis åstadkommas genom att smågrigömmen görs större eller genom att smågrisarnas liggplats även finns på ett område som ansluter till smågrigömmen. Den delen av liggplatsen får i så fall inte inkräkta på den liggplats som suggan behöver och inte heller vara så att det äventyrar smågrisarnas termiska komfort.

⁷ Berg, C., Herlin, A., Hoffman, R., Hultgren, J., Jacobson, M., Keeling, L., Lindberg, M., Lundmark Hedman, F., Lundqvist, P., Rydhmer, L., Sandeberg, E., Wallenbeck, A., Westin, R., Zoric, M. & Åsbjer., E. 2023. Hållande av sugga och smågrisar i grisningsbox. Rapporter från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd, 2023:1.

I nuvarande föreskrifter anges att smågrisar ska ha en smågrisdömma, det vill säga en liggplats som under deras första levnadsmånad är avskild från suggan. Hur stor smågrisdömmen ska vara anges dock inte. Vi har konstaterat att detta utrymme i många grisionsboxar som byggts i landet är för litet i förhållande till de kullstorlekar som förekommer idag (Sannö *et al.* 2024⁸). Backeman Hannius *et al.* (2024)⁹ menar att smågrisdömmans storlek i Sverige varierar från 0,5 m² upp till 1,8 m². Det innebär i många fall att smågrisarna får svårt att få plats att ligga samtidigt i den. Vi föreslår därför att en smågrisdömma ska finnas tillgänglig för smågrisarna under deras två första levnadsveckor och att liggarean i den ska vara minst 0,08 m² per smågris. Enligt Berg *et al.* (2023)¹⁰ medger denna storlek på liggarean att det finns tillräckligt med plats för en smågris att kunna ligga i naturlig ställning inom sin termoneutrala zon, det vill säga utan att den fryser eller blir för varm.

När det gäller storleken på smågrisdömmen och på smågrisarnas liggplats när de är äldre än två veckor ser vi en fördel med att reglera detta per smågris. Detta eftersom föreskriften blir förutsägbar i den mening att den inte påverkas i det fall kullstorlekarna skulle öka eller minska över tid. Regleringen innebär också en flexibilitet för djurhållaren. Exempelvis kan djurhållaren löpande anpassa smågrisdömmans och liggplatsens storlek beroende på smågrisarnas ålder men också beroende på kullstorlek. Ett annat exempel är att djurhållaren vid byggplaneringen kan anpassa storleken och utformningen av boxen utifrån sitt produktionsmål vad gäller antalet smågrisar per kull. Med det följer att djurhållaren samtidigt får ett större ansvar och en utmaning att se till att det produktionsmålet inte underskattas. Enligt statistik från Gård & Djurhälsan¹¹ föds i genomsnitt 15,9 smågrisar per kull och 13,3 avvänjs per kull. Det innebär att en grisionsbox i en medelbesättning behöver utformas så att det finns en smågrisdömma med en liggarea på ca 1,1 m² under smågrisarnas två första levnadsveckor. Därefter behöver liggarean till smågrisarna ökas till ca 1,8 m². Eftersom smågrisdödligheten är som högst de första levnadsdagarna, bygger beräkningarna ovan på antalet avvanda smågrisar per kull för en medelbesättning. Det bör dock observeras att statistiken talar för att storleken på smågrisarnas utrymme behöver vara större än så i många fall. Detta eftersom antalet avvanda smågrisar i genomsnitt uppgår till 13,9 för den fjärdedel av besättningarna som har bäst avvänjningsresultat vad gäller antalet smågrisar. En annan faktor som också bör beaktas är att statistiken visar att antalet avvanda smågrisar per kull generellt sett har ökat över tid.

Ett alternativ till den förslagna regleringen är att reglera smågrisdömmans respektive liggplatsens storlek med förutbestämda areor (m²) oberoende av antalet smågrisar. Det skulle i så fall behöva baseras på hur stora de största smågriskullarna är i dag eller förväntas vara

⁸ Sannö, A., Westin, R., Nilsson, K & Wallenbeck. 2024. Förbättrad utformning av svenska grisionsboxar för att anpassa till stora kullar. Sveriges Lantbruksuniversitet.

⁹ Backeman Hannius, L., Endrésen, E., Carlzén, H., Wallenbeck, A. & Westin, R Sow dimensions and loose-housed farrowing pen sizes on commercial piglet-producing farms in Sweden. Acta Veterinaria Scandinavica, (2024) 66:31.

¹⁰ Berg, C., Herlin, A., Hoffman, R., Hultgren, J., Jacobson, M., Keeling, L., Lindberg, M., Lundmark Hedman, F., Lundqvist, P., Rydhmer, L., Sandeberg, E., Wallenbeck, A., Westin, R., Zoric, M. & Åsbjer, E. 2023. Hållande av sugga och smågrisar i grisionsbox. Rapporter från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd, 2023:1.

¹¹ Gård & Djurhälsan. FarmStat-rapporten 2024.

framöver. Det skulle vara mera förutsägbart för djurhållarna kring vad som krävs, men det skulle samtidigt vara mindre flexibelt och inte göra det möjligt för djurhållaren att anpassa grisningsboxens storlek efter djurhållarens egna produktionsmål och förutsättningar. Att införa en fast måttreglering skulle också vara mindre stabilt eftersom den skulle behöva ses över i det fall kullstorlekarna i allmänhet förändras över tid. Vi bedömer därför sammantaget att detta alternativ är mindre lämpligt.

Ett annat alternativ är att inte ha några måttangivelser alls utan bibehålla de funktionskrav som redan finns. Vi bedömer dock att ett sådant alternativ även i fortsättningen leder till att smågrisarnas liggplats i flera fall inte görs tillräckligt stor för att uppfylla smågrisarnas utrymmesbehov. Denna bedömning gör vi då flertalet av de smågrisgömmor som är i bruk i dag är för små, trots att grinsnäringen, gristrädgivare, veterinärer och forskare är eniga om att de i allmänhet behöver vara större.

Smågrisarnas behov av termisk komfort

Förutom att smågrisgömmor ska ha en viss storlek föreslår vi att krav införs i 5 § om att den under smågrisarnas två första levnadsveckor ska vara dragfri, försedd med tak och ha installation för tillskottsvärme.

Utifrån de många samråd och konsultationer vi har haft med djurhållare, rådgivare och forskare har vi förstått att många smågrisgömmor idag inte är tillräckligt anpassade för att tillgodose smågrisarnas behov av termisk komfort. Detta gäller särskilt under deras första levnadsdagar. Bland annat saknas det ofta möjlighet att kunna hålla tillräckligt hög temperatur på liggplatsen, som bör vara uppemot 33–34 °C under smågrisarnas första levnadstid. Detta eftersom de har mycket begränsade möjligheter att själva bibehålla sin kroppsvärme (Berg *et al.* 2023)¹². I många fall beror det på att liggplatsen inte är tillräckligt dragfri och att det saknas tak över liggplatsen som kan bibehålla den värme som smågrisarna behöver (Sannö *et al.* 2024)¹³. Det är särskilt viktigt för smågrisarnas hälsa och överlevnad att de ges rätt förutsättningar när de är nyfödda och de närmaste dagarna därefter. För att stärka smågrisarnas hälsa, välfärd och öka deras överlevnad bedömer vi sammantaget att det är nödvändigt att föreskrifterna inte bara anger storleken på smågrisgömmor utan också vilka funktioner och resurser som måste finnas i den för smågrisarnas välmående och välfärd. Det innebär att smågrisgömmor ska vara utformade så att de blir så dragfri som möjligt för smågrisarna, att de är försedda med tak och har installation för tillskottsvärme.

Ett alternativt till förslaget är att föreskriva vilka temperaturer som ska kunna uppnås i smågrisgömmor så att smågrisarna har termisk komfort, det vill säga så att de inte fryser och tappar sin kroppstemperatur. Vi bedömer dock att en sådan reglering är mindre lämplig. Visserligen har smågrisarna samma behov av att hålla sig varma och inte förlora sin kroppstemperatur men deras termiska komfort kan också upprätthållas vid lägre

¹² Berg, C., Herlin, A., Hoffman, R., Hultgren, J., Jacobson, M., Keeling, L., Lindberg, M., Lundmark Hedman, F., Lundqvist, P., Rydhmer, L., Sandeberg, E., Wallenbeck, A., Westin, R., Zoric, M. & Åsbjer, E. 2023. Hållande av sugga och smågrisar i grisningsbox. Rapporter från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd, 2023:1.

¹³ Sannö, A., Westin, R., Nilsson, K & Wallenbeck. 2024. Förbättrad utformning av svenska grisningsboxar för att anpassa till stora kullar. Sveriges lantbruksuniversitet.

omgivningstemperaturer, exempelvis om de har ett tjockt lager av halm som de kan bädda ner sig i. Smågrisarnas behov av värme minskar med stigande ålder.

Ett annat alternativ är att inte genomföra förslaget i denna del. I så fall skulle bara det mer övergripande kravet om termisk komfort¹⁴ för grisar gälla, vilket vi inte bedömer är tillräckligt. Det finns i så fall en risk att många smågrisgömmor fortsatt inte kommer att förses med tillräckliga resurser för att möta smågrisarnas behov under deras två första levnadsveckor. En smågrisgömma som inte kan tillgodose smågrisarnas värmebehov leder till sämre välfärd och hälsa för smågrisarna vilket i sin tur riskerar att öka smågrisdödligheten.

5 kap. 5 b §

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
(Saknas)	5 b § Vid uppfödning i grisningsbox för en sugga ska boxen vara utformad så att smågrisarna skyddas från att skadas av suggan, till exempel genom en stång som löper runt boxens insida nära golvet.

Vi inför ett nytt krav i syfte att skydda smågrisarna från att skadas av suggan. Kravet behöver införas i föreskrifterna eftersom det anges i ett EU-direktiv¹⁵. Kravet innebär att grisningsboxarna ska vara försedda med exempelvis en stång som löper runt insidan på boxen nära golvet. Vanligen består detta skydd av ett avbärarrör som monteras i boxen en bit ovanför golvet och ca två decimeter ut från boxväggarna. Skyddet kan också åstadkommas med så kallade *skråväggar* vilka samtidigt ger suggan ett stöd när hon lägger sig ner. Det utrymme som uppstår mellan avbärarrör/skråvägg och boxvägg är därmed åtkomligt för smågrisarna men inte för suggan. Det ger smågrisarna skydd mot att de kläms eller skadas när suggan lägger sig eller förflyttar sig runt i boxen.

Ett alternativ är att mer detaljerat föreskriva om hur sådana skyddsanordningar ska utformas och monteras. Det skulle visserligen bli tydligt för djurhållarna och kontrollmyndigheten (länsstyrelsen) men vi har inte fått indikationer på att detta är ett problem i praktiken. En reglering med sådan detaljeringsnivå är därför inte motiverad.

Ett annat alternativ är att inte reglera detta alls. Det skulle dock innebära att vi inte implementerar kravet från EU-direktivet och därmed inte lever upp till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Detta alternativ är därför inte tänkbart.

¹⁴ 4 kap. 6 § (SJVFS 2019:20)

¹⁵ Rådets direktiv 2008/120/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning

5 kap. 5 c §

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
(Saknas)	5 c § Vid uppfödning i grisningsbox för en sugga ska en sugga, från golvet och upp till suggans mankhöjd, kunna röra sig fritt utan hinder inom ett område med en diameter av minst 1,8 m.

Vi inför en ny föreskrift i syfte att säkerställa att suggan ges tillräcklig med utrymme att kunna röra och vända sig i boxen utan svårigheter. Enligt djurskyddslagen ska djur hållas så att de kan röra sig obehindrat och eftersom vi tar bort kraven som reglerar boxytans totala storlek bedömer vi att det behövs en måttföreskrift för att säkerställa att suggan ges ett minimiutrymme att röra sig på. Ett sådant mått säkerställer att suggorna kan välja var de vill ligga och hur de vill vända sig, samtidigt som det är tydligt för djurhållaren vad som krävs vid investeringar i nya stallar. Större möjligheter till rörelse inverkar också positivt på suggans möjlighet att utföra bobyggnadsbeteende.

Förslaget innebär att suggan ska kunna röra sig fritt utan hinder inom ett område med en diameter av minst 1,8 m. Området ska vara fritt från hinder från golvet och upp till suggans mankhöjd. Det innebär att exempelvis inredning så som avbärarrör (se 5 b § ovan) eller skyddsgrindar inte får förekomma inom detta område. I förslaget anges inte var i boxen detta område ska finnas utan det får anpassas beroende på hur boxen utformas och vad som är mest lämpligt för suggan och boxens olika funktioner i övrigt.

Att diametern på området satts till 1,8 m, baseras på forskning om suggors storlek och rörelseförmåga. Över tid har suggorna blivit större och studier visar att dagens suggor är mellan 129–238 cm långa (Backeman Hannius *et al.* 2024)¹⁶. Det finns också viss forskning som pekar på att större suggor behöver minst 1,80 m i diameter för att kunna vända sig på ett bra sätt (Moustsen *et al.* 2025)¹⁷. Anledningen till förslaget är att nuvarande föreskrifter inte närmare anger vad som krävs avseende utrymme för suggans rörelsefrihet, annat än att boxen inte får vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen. I nuvarande föreskrifter anges visserligen att boxen ska ha en totalarea på minst 6 m² men inte hur stor andel av denna area som suggan ska ha tillgång till. Nuvarande reglering har därför lett till att många grisningsboxar har byggts med inredning som exempelvis skyddsgrindar, som gör att suggans tillgängliga utrymme att kunna röra och vända sig i boxen i många fall är allt för begränsande i förhållande till suggans storlek och kroppslängd.

Förslaget innebär inte ett förbud mot att ha skyddsgrindar monterade i grisningsboxar. De får dock inte finnas inom det föreskrivna området med en diameter av minst 1,8 m. Det innebär

¹⁶ Backeman Hannius, L., Endrésen, E., Carlzén, H., Wallenbeck, A. & Westin, R Sow dimensions and loose-housed farrowing pen sizes on commercial piglet-producing farms in Sweden. *Acta Veterinaria Scandinavica*, (2024) 66:31.

¹⁷ Moustsen, V., Baxter, E., Kjærgaard Boldsen, S., Friis Nielsen, M. & Edwards, S. 2025. Sows turned unhindered at less than their own body length - implications for farrowing pen design. *Frontiers in Animal Science*, doi: 10.3389/fanim.2025.1588436.

att storleken på grisionsboxar med skyddsgrindar kommer att vara något större jämfört med grisionsboxar utan skyddsgrind. Hur stor skillnaden är beror dock på hur boxen i övrigt är utformad.

Vi har inte identifierat några alternativa lösningar som når upp till det mål vi vill uppnå, utan att föreskrifterna i så fall blir allt för omfattande, detaljerade och komplicerade. Om någon reglering inte sker bedömer vi att grisionsboxar även framöver kommer att byggas utan att tillräckligt tillgodose saggans behov av rörelseutrymme. Ovan beskrivna problem skulle därmed fortsatt förekomma även i nya grisionsboxar under en lång tid framöver.

5 kap. 5 d och 14 §§

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
(Saknas)	5 d § Vid uppfödning i grisionsbox för en sugga ska saggans liggplats vara utformad så att saggan ryms med hela sin kropp på liggplatsen när hon ligger på sidan. Liggplatsen ska därutöver vara utformad så att även smågrisarna ryms på den när de diar saggan.
14 § Minst tre fjärdedelar av föreskriven liggarea i en ströad liggbox för digivande sugga ska bestå av ett golv som inte är dränerande golv. Denna del av liggarean ska vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. Övrig del av den föreskrivna liggarean får bestå av dränerande golv med en största spaltöppning på 11 mm och med en minsta stavbredd på 11 mm. Om det dränerande golvet är av betong ska stavbredden dock vara minst 80 mm.	14 § Grisarnas liggplats får inte bestå av dränerande golv på sådana liggplatser som avses i 5, 5 a, 5 d och 6 §§.

Förslaget innebär sammanfattningsvis att en sugga ska ha en liggplats som rymmer hela hennes kropp när hon ligger ner på sidan och ska även rymma smågrisarna när de diar henne. Förslaget innebär vidare att denna liggplats och smågrisarnas liggplats i övrigt inte får bestå av dränerande golv. I övrigt får dränerande golv användas fritt i boxen, vilket är något som grisionäringen efterfrågat.

En ny föreskrift (5 d §) införs i syfte att säkerställa att saggans liggplats är bekväm och tillräckligt stor för saggan och för smågrisarna när de ligger hos henne och diar. Vi ändrar också i föreskriften (14 §) när det gäller hur golvet får vara på denna liggplats samt på smågrisarnas liggplats i övrigt. Detta i syfte att liggplatserna ska kunna vara försedd med strö, framför allt för komfort och bobyggnad¹⁸ (se 4 kap. 4 § ovan). Mer fast yta bidrar även

¹⁸ Av 4 kap. 5 § (denna författning) framgår att saggor och gyltor under veckan före grision ska ha tillgång till strömedel som ger dem möjlighet att utföra bobyggnadsbeteenden.

till att färre smågrisar riskerar att födas på eller att vandra ut på spalten när de letar efter juvret vid grisning (Berg et al. 2023)¹⁹.

Enligt studier behövs ett utrymme som är minst 1,85 x 0,98 m för en sugga som ligger på sidan (EFSA, 2022)²⁰. Till detta mått tillkommer ytan som smågrisarna ligger på då de diar.

Ett alternativ som vi övervägt är att tillåta urindrainerande golv på suggans liggplats. Det har varit ett önskemål från framför allt grinsnäringen. Vi bedömer dock att det i nuläget inte finns tillräckligt med kunskaper genom forskning eller praktisk erfarenhet om hur ett sådant golv i så fall ska vara utformat i en grinsningsbox. Detta så att det inte försvårar möjligheten att använda strömedel på det sätt som krävs enligt lagstiftningen men framför allt så att det inte utgör en ökad skaderisk för grisarna. Vi genomför därför inte detta alternativ i nuläget.

Av nuvarande föreskrifter framgår att suggans liggplats inom angiven liggarea (4 m²) delvis får bestå av dränerande golv. I övrigt måste golvet vara tätt och bestå av en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. Det har inneburit att många grinsningsboxar har byggts med ca 3 m² tät golvyta (vanligtvis betonggolv) och resterande del med dränerat golv av plast eller gjutjärn. Vi har konstaterat att denna lösning sällan leder till att den dränerande delen av golvet, som delvis ska utgöra suggans liggplats, förses med strö eftersom den är allt för genomsläpplig. Vi har också konstaterat att det är vanligt att exempelvis fodertråg eller avbärrör placeras i den del av boxen som har betonggolv. Det leder till att suggan i många fall inte får plats att ligga med hela sin kropp på liggplatsen inom den föreskrivna liggarean, utan trängs ut från den och delvis hamnar på det gödseldrainerande golvet i gödselgången.

Om förslaget inte genomförs bedömer vi att suggans liggplats i många fall inte kommer att rymmas helt inom liggarean och att liggplatsen därmed inte kommer att strös tillräckligt för att tillgodose suggans behov av liggkomfort. Med dränerande golv på liggplatsen kvarstår därmed risken för skador på suggan men också på smågrisarna.

Vi har uppfattat från grisuppfödare, rådgivare och veterinärer att nuvarande reglering upplevs som allt för begränsande när det gäller möjligheten att ha dränerande golv i boxen. Detta genom att nuvarande krav anger att det täta/fasta golvet i boxen ska bestå av en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. Det gör det inte möjligt att ha dränerande golvytor där det kan bli blött och kladdigt, exempelvis vid fodertråg, vattennipplar eller mjölkkoppar. Vi bedömer att dränerande golv på sådana ställen i boxen kan bidra till en bättre hygien. Vi gör det därför tillåtet att fritt välja var man vill ha dränerade golv i boxen, så länge det inte förekommer på grisarnas liggplatser. Om förslaget inte genomförs i denna del innebär det att den flexibilitet som efterfrågats för att kunna åstadkomma bättre boxhygien på ett effektivare sätt inte medges. Det leder i så fall antingen

¹⁹ Berg, C., Herlin, A., Hoffman, R., Hultgren, J., Jacobson, M., Keeling, L., Lindberg, M., Lundmark Hedman, F., Lundqvist, P., Rydhmer, L., Sandeberg, E., Wallenbeck, A., Westin, R., Zoric, M. & Åsbjer, E. 2023. Hållande av sugga och smågrisar i grinsningsbox. Rapporter från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd, 2023:1.

²⁰ EFSA Panel on Animal Health and Welfare (AHAW), *et al.* Welfare of pigs on farm. EFSA Journal 20.8 (2022): e07421.

till att en djurhållare fortsatt måste lägga mertid på manuellt arbete för att hålla boxen ren eller till bristande boxhygien om det inte görs.

Som nämns ovan bedömer vi att dränerande ytor på vissa golvytor kan bidra till bättre hygien. Vi föreslår därför att det under vissa förutsättningar ska vara möjligt att ha dränerande golv, under till exempel fodertråg, även i befintliga grisningsboxar. Detta även om det innebär att den fasta/täta delen av golvet inte längre består av en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. (Se avsnitt 2.4 om övergångsbestämmelser.)

5 kap. 6 §

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
Digivande sugga	Digivande sugga inklusive smågrisar, >1 sugga / grupp

Vi ändrar 6 § (tabell 3) som en följd av att vi genom förslagen i 5 kap. 5 – 5 d §§ inför särskilda föreskrifter för uppfödning i grisningsbox avsedd för en sugga med sina smågrisar. 6 § kommer därmed fortsatt gälla oförändrad för gruppållna digivande suggor som hålls tillsammans i samma box. I samband med denna ändring gör vi också några redaktionella ändringar i tabellen.

Ett alternativ till denna ändring är att på ett annat sätt eller i annan form ange reglerna för digivande suggor som hålls tillsammans i samma box, utan att reglerna ändras i sak. Tabellen har dock funnits sedan länge i föreskrifterna och är därmed väl etablerad. Vi bedömer därför att detta alternativ inte är motiverat. Om förslagen i 5 kap. 5 – 5 d §§ genomförs måste även 6 § ändras.

1.3.2 Stallavdelningar för slaktgrisar

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>2 § I stallar för slaktgrisar med kontinuerlig uppfödning får en stallavdelning hålla högst 200 slaktgrisar. I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning får högst 400 slaktgrisar hållas i samma stallavdelning. I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning där rekrytering av slaktgrisar sker från mer än en besättning men högst tre besättningar får dock upp till 600 grisar hållas i samma stallavdelning under förutsättning att samtliga punkter nedan är uppfyllda.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll med plan och riktlinjer som godkänts av Jordbruksverket.2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan och riktlinjer.3. Stallavdelningen är rengjord, desinficerad samt därefter tom på djur i minst 5 dygn innan insättning av en ny djuromgång påbörjas.4. Insättning av en djuromgång sker inom en tidsperiod på 5 dygn. <p>En stallavdelning med omgångsuppfödning av växande grisar ska vara utformad så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning.</p>	<p>2 § Vid kontinuerlig uppfödning av slaktgrisar får högst 200 slaktgrisar hållas i en stallavdelning.</p> <p>Vid omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning får högst 400 slaktgrisar hållas i en stallavdelning.</p> <p>Vid omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning men högst tre besättningar får högst 600 grisar hållas i samma stallavdelning under förutsättning att samtliga villkor nedan är uppfyllda.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll²¹ med plan och riktlinjer som godkänts av Jordbruksverket.2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet²² ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan och riktlinjer.3. Stallavdelningen är rengjord, desinficerad samt därefter tom på djur i minst 5 dygn innan insättning av en ny djuromgång påbörjas.4. Insättning av en djuromgång sker inom en tidsperiod på 5 dygn.5. I det fall stallet består av flera stallavdelningar för slaktgrisar har de grisar som hålls i hela stallet rekryterats från högst sex besättningar. <p>En stallavdelning med omgångsuppfödning av växande grisar ska vara utformad så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning.</p>

Vi föreslår ändrade föreskrifter om vilka förutsättningarna som gäller för att få hålla upp till 600 slaktgrisar i samma stallavdelning. Med denna ändring är vårt mål att det ska vara tydligare och enklare att förstå vad som gäller, men också att underlätta för berörda slaktgrissuppfödare som behöver förändra sin rekrytering av grisar till sin anläggning.

²¹ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

²² Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

Nuvarande föreskrift (5 kap. 2 §) innebär att man under särskilda villkor får hålla upp till 600 slaktgrisar i samma stallavdelning om man till det stall som stallavdelningen finns i bara rekryterar djur från sammanlagt två eller tre olika besättningar. Vi har förstått att föreskrifterna har tolkats och tillämpats på lite olika sätt bland olika aktörer. Även om begreppen ”stall” och ”stallavdelning” definieras i föreskrifterna kan det ändå i vissa fall vara oklart vad som är vad. Ett exempel på det är om flera huskroppar som är sammanbyggda därmed är att anse som ett (1) stall eller om de ska anses vara flera stallar.

Ett annat problem som har beskrivits är i det fall man har flera stallavdelningar i samma stall till vilket man rekryterat djur från högst tre olika besättningar men efter tömning i en av stallavdelningarna behöver rekrytera djur från en fjärde besättning till den stallavdelningen. Med nuvarande reglering är det inte tillåtet eftersom hela stallet i så fall först måste ha tömts på alla slaktgrisar. Eftersom omgångsuppfödning sker i varje stallavdelning och grisarna har olika ålder i de olika stallavdelningarna innebär det att stallavdelningarna måste stå tomma fram till det att samtliga stallavdelningar har tömts. Det innebär ett betydande produktionsbortfall. Om regleringen inte genomförs kvarstår beskrivna problem.

Mot bakgrund av detta föreslår vi att nuvarande krav behålls på så sätt att man inte får ha grisar som rekryterats från fler än tre olika besättningar i samma stallavdelning. Vi föreslår dock en lättnad för berörda slaktgrisuppfödare genom att göra det möjligt för dem att rekrytera grisar från ytterligare besättningar till sådana stallar som har mer än en stallavdelning. Generellt sett ökar visserligen smittrycket och risken att djuren påverkas negativt från djurhälsosynpunkt på en anläggning ju fler besättningar man rekryterar djur från. Vi bedömer dock att det hanteras genom att leva upp till de särskilda villkor (punkt 2–5) som ställs i föreskriften i kombination med de allmänna krav som i övrigt gäller för sektionering av stallavdelningar och vid omgångsuppfödning.

Ett alternativ är att inte tillåta att grisar rekryterats från fler än tre olika besättningar räknat på hela anläggningen. Det skulle visserligen leda till lägre smittryck på anläggningen jämfört med vad som tillåts i nuvarande föreskrifter. Vi har dock inte sett något behov av att ändra föreskrifterna av det skälet. Det skulle dessutom leda till ett större problem än i dag för den slaktgrisuppfödare som har flera stallar på anläggningen och behöver byta leverantör av grisar till sina stallar. Detta eftersom samtliga stallar, d.v.s. hela anläggningen, i så fall först måste stå tomma. Vi genomför därför inte detta alternativ.

1.4 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Nedan anges de bemyndiganden som Jordbruksverket tillämpar i föreskriftsförslaget. I de fall det är relevant anges även hänvisning till tillämplig EU-lagstiftning.

Tabell med bemyndiganden

Kapitel	Paragraf	Bestämmelse om bemyndigande i djurskyddsförordningen (2019:66)	Relevant EU-lagstiftning (hänvisning till artikel/artiklar)
4	4	2 kap. 9 §	
4	10	2 kap. 9 och 18 §§	
5	2	2 kap. 9 §	
5	5	2 kap. 9 och 18 §§	
5	5 a	2 kap. 9 och 18 §§	
5	5 b	2 kap. 18 §	Bilaga I kapitel II B.5 Rådets direktiv 2008/120/EG ²³
5	5 c	2 kap. 9 §	
5	5 d	2 kap. 9 §	
5	6	2 kap. 9 §	
5	14	2 kap. 9 och 18 §§	

1.5 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen i 5 kap. 5 b § överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Övrig reglering som föreslås går utöver dessa skyldigheter.

1.6 Ange skälen i det fall förslag syftar till ett genomförande av EU-direktiv i nationell rätt som går utöver direktivets miniminivå

Med undantag från regleringen i 5 kap. 5 b § syftar förslaget inte till ett genomförande av något EU-direktiv, i detta fall rådets direktiv (2008/120/EG). Det beror på att de områden som regleras i förslaget inte är specifikt reglerade i detta direktiv. Förslaget innebär därmed att Sverige med stöd av artikel 12 i direktivet tillämpar striktare djurskyddsbestämmelser än vad gäller som krävs enligt direktivet.

²³ Rådets direktiv 2008/120/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning.

1.7 Beskriv vilka undantagsmöjligheter som finns från regleringen (i föreskrifterna eller i annan lagstiftning) i händelse av fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

Förslaget i 1 kap. 4 § innebär att Jordbruksverket fortsatt har möjlighet att medge undantag från vissa föreskrifter i författningen om det finns *särskilda skäl*. Vi kan därför medge undantag från dessa föreskrifter även vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Detta eftersom sådana händelser bör kunna anses vara särskilda skäl. Vi har dock inte möjligheter att i övrigt medge undantag från djurskyddsbestämmelser som vid ett undantag skulle leda till att överordnad djurskyddslagstiftning inte följs.

Remiss

2 Företag och andra enskilda

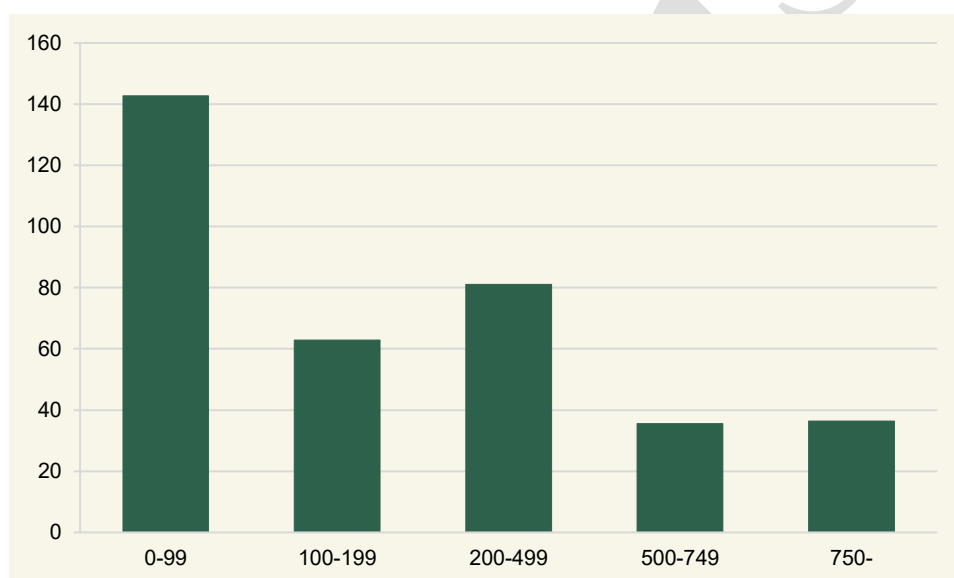
Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett. Eftersom det ofta är svårt att avgöra när en grishållning enbart bedrivs som en hobby och inte delvis som en näringsverksamhet, har vi valt att inkludera andra enskilda i detta avsnitt.

2.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

När det gäller 1 kap. 4, 6 och 7 §§ berörs samtliga 1 046 företag som håller grisar. 5 kap. 2 § berör de ca 860 företag som bedriver slaktgrisproduktion. Övriga föreskrifter berör de ca 360 företag som bedriver smågrisproduktion. Nedan redovisas andel grisar och företag efter besättningsstorlek, enligt Jordbruksverkets statistik från juni 2025.

Smågrisproduktion

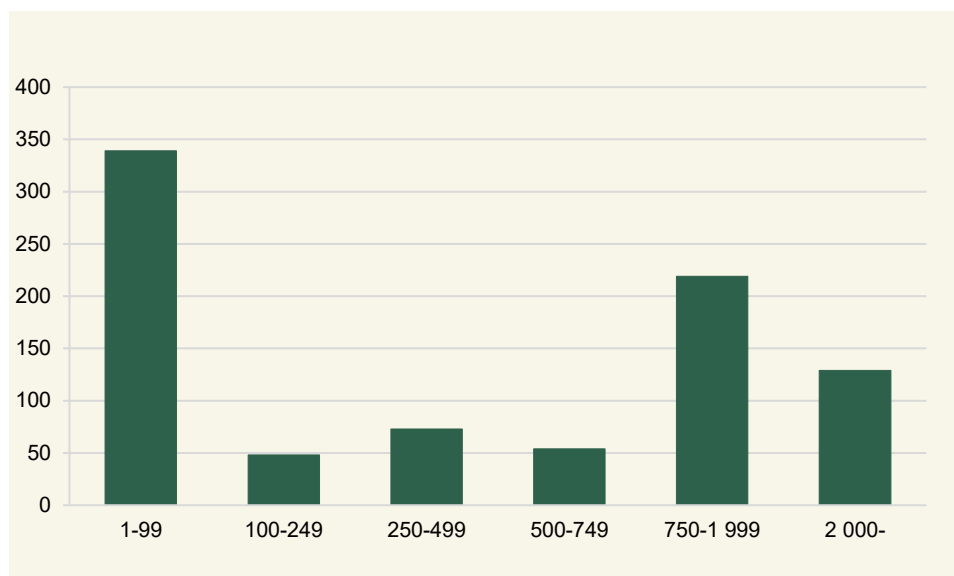
Under 2025 bedrev totalt ca 360 företag smågrisproduktion. Antal företag med smågrisproduktion, utifrån storlek på företagen beräknade på antal suggor visas i figur 1.

Figur 1. Antal företag med smågrisproduktion, indelade efter besättningsstorlek (antal suggor).

Slaktgrisproduktion

Under 2025 bedrev ca 860 företag slaktgrisproduktion. Antal företag med slaktgrisproduktion, utifrån storlek på företagen beräknade på antal slaktgrisar visas i figur 2.

Figur 2. Antal företag med slaktgrisproduktion, indelade efter besättningsstorlek (antal slaktgrisar).

2.2 Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Regleringen innehåller inga administrativa bestämmelser och påverkar därför inte företagens administrativa kostnader.

2.3 Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Vi bedömer att effekterna av föreslagna regleringar enligt nedan sannolikt inte kommer att skilja sig väsentligt beroende på företagets storlek. Vid beräkning av kostnad för en större grisningsbox (ca 1 m²) har vi använt Jordbruksverkets enhetskostnad som beräknats utifrån 350 suggor i produktion (SIP).

1 kap. 4 och 6 §§ (om undantag och definitioner)

Regleringen har i sig ingen inverkan på hur grisarna ska hållas och skötas jämfört med nuvarande föreskrifter. Regleringen medför därför inte några kostnader eller intäkter för företagen.

4 kap. 4 § (om strö i grisningsbox)

Regleringen bedöms inte medför några ökade kostnader för berörda djurhållare. Regleringen om krav på strö innebär dock att vissa företag behöver förändra sina strörutiner. Det innebär

att de behöver öka strömängden i grisningsboxen i samband med förlossningen och smågrisarnas tre första levnadsdagar. Sannolikt innebär det att det totalt går åt en större mängd strö per grisande sugga för dessa företag jämfört med den mängd de använder idag. Hur mycket mer strö som behövs och vad kostnaden för den är går inte att ge ett exakt och allmängiltigt svar på eftersom det kommer att variera mellan de olika besättningarna. En grov uppskattning är dock att strömängden för dessa företag behöver öka med 5–10 kg halm per smågriskull. Det motsvarar i så fall en kostnad på ca 20 kr per kull eller 1,40 kr per avvand smågris med 14 avvanda.

Med ändrade strörutiner bedömer vi att även arbetstidsåtgången kommer att behöva ökas något. Det är dock svårt att ange ett exakt och allmängiltigt värde på hur stor denna ökning är. En beräkning som gjorts av arbetstidsåtgång vid så kallad *strategisk halmning*²⁴ kan dock vara vägledande. Den visar på att tidsåtgången ökar med 1,7 minuter per kull jämfört med rutiner för daglig strötilldelning och skötsel/skrapning. Med en timkostnad på 400 kr motsvarar det ca 11,33 kr per kull eller 0,81 kr per avvand smågris vid 14 avvanda. Sammantaget tyder regleringen i denna del på en ökning på kostnadssidan på ca 31,33 kr per kull eller 2,24 kr per avvand smågris vid 14 avvanda.

Med åtgärder som ger ett bättre skydd mot skador på smågrisarna bör deras hälsa förbättras och behovet av behandlingar minska. Ett bättre skydd bör också innebära en ökad smågrisöverlevnad. Detta leder i så fall till minskade kostnader och ökade intäkter. Det saknas dock tillräckligt med data och uppgifter om detta för att kunna beräknas. Vår bedömning är dock att de positiva resultaten i vart fall inte kommer att understiga de kostnader som angetts ovan.

4 kap. 10 § (vakuumutgödsling)

Regleringen innebär att det inte är tillåtet att ha system med vakuumutgödsling i stallavdelningar med grisningsboxar (grisningsavdelningar). De som ska bygga nya sådana avdelningar måste därför välja andra utgödslingssystem. Vi bedömer inte att det leder till några kostnadsökningar.

I befintliga stallavdelningar med system för vakuumutgödsling måste dock utgödslingen på sikt bytas ut. Vi har inga uppgifter om hur många företag som har vakuumutgödsling i sina grisningsavdelningar men troligen rör det sig om ett tiotal i landet. Det innebär en betydande kostnad för dem om denna reglering skulle träda i kraft med kort övergångstid. De behöver därför inte ha bytt ut till annat utgödslingssystem förrän den 1 januari 2050, så vida de inte utför en förprövningspliktig åtgärd i grisningsboxarna (se även avsnitt 2.4 nedan). Med så lång övergångstid och med hänsyn till avskrivningstid och livslängd på systemet bör regleringen i inte medför några kostnader för berörda företag.

5 kap. 2 § (om rekrytering av slaktgrisar)

Regleringen innebär en förenkling för de slaktgrisföretag som rekryterar sina grisar från två eller tre olika besättningar och har ett slaktgrisstall med flera stallavdelningar där varje

²⁴ Westin, R. 2014. Strategic use of straw at farrowing: effects on behaviour, health and production in sows and piglets. Acta Universitatis Agriculturae Sueciae. 69, 1652-6880.

stallavdelning har plats för 401 – 600 slaktgrisar. Detta genom att de vid behov har möjlighet att rekrytera grisar från ytterligare tre leverantörer till stallet. Regleringen innebär ingen förändring av företagens kostnader eller intäkter.

5 kap. 5 – 5 d §§ (om utrymmen och golv i grisionsboxar)

Vi bedömer att regleringen initialt kommer att leda till en ökad kostnad för smågrisproducenterna. Detta bör dock på sikt balanseras med förbättrade produktionsresultat genom bättre smågrishälsa och ökad smågrisöverlevnad.

I nuvarande föreskrifter regleras minsta totalarean (6 m²) för en grisionsbox. Motsvarande reglering finns inte i förslaget. I stället avgörs boxstorleken indirekt genom de mått- och funktionskrav som anges i 5 kap. 5 – 5d §§. Med den reglering som anges i 5, 5 a samt 5 d §§ finns en flexibilitet som ger djurhållaren möjlighet att åstadkomma en grisionsbox som är anpassad efter djurhållarens egna förutsättningar, djurmaterial och produktionsmål. Vi bedömer dock att dessa regler sammantaget kommer att innebära att storleken på en grisionsbox i allmänhet kommer att behöva vara ca 1 m² större jämfört med de 6 m² som krävs idag.

Det innebär att kostnaden för att bygga nya grisionsboxar kommer att öka. Den enhetskostnad för en suggplats som används vid beräkning av investeringsstöd är idag 74 100 kr. Vi bedömer dock att investeringskostnaderna har ökat med ca 30 % till 96 000 kr sedan den enhetskostnaden beräknades. Med utgångspunkt från beräkningar gjorda 2024 av Lantbruksekonomerna (Lars Jonasson, Agr Dr) bedömer vi att en ökning av boxarean från 6 m² till 7 m² leder till att investeringskostnaden ökar med ca 1,8 %. Det innebär en merkostnad på ca 1 700 kr per grisionsbox. De flesta grisionsboxar som byggts i Sverige de senaste 10 åren har en boxarea som är ca 6,7 m². Detta enligt förprövningsdata från Skåne, Halland, Västra Götaland och Östergötland. Trots det bedömer vi ändå att de allra flesta befintliga boxar behöver anpassas på ett mer eller mindre omfattande sätt för att leva upp till alla de föreslagna reglerna. Detta främst för att åstadkomma tillräckligt med ligg- och rörelseutrymmen men också för att anpassa suggans liggplats så att den inte består av dränerande golv. Det kan dock vara komplicerat och kostsamt att åstadkomma i ett befintligt stall, vilket innebär att det är troligt att många djurhållare i stället bygger ett helt nytt stall och använder det gamla till något annat.

För den som ändå väljer att bygga om sina grisionsboxar innebär det en lägre investeringskostnad jämfört med att bygga ett nytt stall. Vad kostnaden är för att bygga om går dock inte att ge något generellt svar på beroende på att många stallar ser väldigt olika ut. Hur mycket som behöver ändras varierar därför stort mellan dem. Vid enklare åtgärder kan det vara fråga om uppskattningsvis 10–20 000 kr per box medan det vid mer omfattande åtgärder kan röra sig upp emot det dubbla. Om en stallavdelning byggs om med större boxar kan det leda till att produktionen måste minska. Detta eftersom stallavdelningen inte kan rymma lika många grisionsboxar som tidigare. Hur mycket produktionen måste minskas beror då på hur mycket det skiljer sig i storlek mellan de nya och befintliga grisionsboxarna. Exempelvis behöver produktionen minska med ca 14 % vid 1 m² ökning av boxstorleken från 6 m². För att upprätthålla produktionen behöver i så fall nya boxar byggas i en ny stallavdelning.

Mot bakgrund av detta bedömer vi att det inte är möjligt att genomföra de förändringar som krävs under en kort tidsperiod eftersom det skulle innebära betydande kostnader och konsekvenser för djurhållarna som skulle äventyra svensk grisproduktion. Regleringen kommer därför inte att gälla för befintliga grisningsboxar förrän den 1 januari 2050, så vida inte förprövningspliktig åtgärd genomförs i grisningsboxen.

De krav som ställs i 5 § om att en smågrisgömma ska vara försedd med tak och tillskottsvärme kommer dock att gälla från och med den 1 januari 2028 för befintliga boxar. Den bild vi får från olika aktörer som besöker djurhållarna är att landets grisningsboxar, med något enstaka undantag, har installation för tillskottsvärme. Däremot är det inte ovanligt att smågrisgömman saknar tak. Hur stor andelen av besättningarna det rör sig om finns det dock inte några uppgifter om. Det går därför inte att beräkna den samlade kostnaden för hela landet. Vi beräknar dock att kostnaden för att komplettera en befintlig smågrisgömma i genomsnitt är ca 2 000 kr per smågrisgömma. Den kostnaden bör kompenseras av förbättrat produktionsresultat genom att fler smågrisar överlever och kan avvänjas. Vad värdet är på en avvand smågris varierar över tid, men om man utgår från ett nettovärde på ca 700 kr skulle en kompensation för investeringskostnaden (2 000 kr per smågrisgömma) uppnås redan efter 2,9 fler avvanda smågrisar. Med ny smågriskull i grisningsboxen var 7:e vecka och 10 års avskrivningstid på investeringen motsvarar det ca 0,04 fler avvanda smågrisar per kull.

Med den föreslagna regleringen i 5 – 5 d §§ bedömer vi sammantaget att djurvälståndet och smågrisöverlevnaden kommer att öka. Inte minst gäller det genom att smågrisarna får ett ökat skydd från att skadas och genom att de får en tillräckligt stor smågrisgömma med förbättrade förutsättningar att kunna hålla de temperaturer som smågrisarna behöver för att må bra. Det påverkar produktionsresultatet i positiv riktning. I vilken omfattning går dock inte säga säkert utan att det först har studerats i praktiken och utvärderats. Vi bedömer dock att det i vart fall kommer att kompensera för de högre investeringskostnaderna som redovisats ovan. Med ett nettovärde på smågrisen på ca 700 kr skulle en kompensation för den högre investeringskostnaden (ca 1 700 kr per grisningsbox) uppnås redan efter 2,4 fler avvanda smågrisar per grisningsbox. Med ny smågriskull i grisningsboxen var 7:e vecka och 15 års avskrivningstid på investeringen motsvarar det ca 0,02 fler avvanda smågrisar per kull.

2.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Föreslagen lydelse

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 21 november 2026. De allmänna råden ska börja gälla samma dag.
2. Äldre föreskrifter får fortsatt tillämpas till och med den 31 december 2049 för grisningsboxar som vid ikraftträdandet antingen var i bruk eller som godkänts av länsstyrelsen vid en förprovning enligt 6 kap. 3 § djurskyddsförordningen (2019:66). Detta gäller dock inte:
 - a) 1 kap. 4 §,
 - b) 4 kap. 4 § andra stycket efter den 30 april 2027,
 - c) 5 kap. 5 § avseende kraven på tak och tillskottsvärme i smågrisgömman efter den 31 december 2028,
 - d) 5 kap. 5 b § efter den 31 december 2028, och
 - e) vid förprovningsskyldig åtgärd i grisningsboxen.
3. Vid tillämpning av 5 kap. 14 § i de äldre föreskrifterna enligt punkt 2 gäller inte kravet om att den del av liggarean som inte är dränerade golv ska vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden.

Vi bedömer att många grisningsboxar som används i dag behöver ändras på ett eller annat sätt för att uppfylla de föreslagna bestämmelserna. För att inte äventyra svensk grisproduktion har vi därför sett det som nödvändigt att, med några undantag (tak/värme i smågrisgömma, avbärarrör samt strö), ha en lång övergångstid fram till 2050.

Förslaget innebär att nuvarande föreskrifter fortsatt får tillämpas under en viss tid för grisningsboxar som vid ikraftträdandet antingen var i bruk eller som godkänts av länsstyrelsen vid en förprovning enligt 6 kap. 3 § djurskyddsförordningen (2019:66).

När det gäller tillämpning av 5 kap. 14 § i de äldre föreskrifterna (SJVFS 2023:33) gäller särskilda regler. Detta anges i punkt 3 i övergångsbestämmelserna och innebär att det täta/odränerade golvet inom liggarean inte längre behöver vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. I övrigt gäller de krav som anges i den paragrafen.

2.5 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Vi bedömer att regleringen sammantaget inte kommer att påverka konkurrensförhållandena för företagen negativt. Detta mot bakgrund av de övergångsbestämmelser som föreslås och med bedömningen att en förbättrad smågrishälsa och ökad smågrisöverlevnaden kommer att leda till förbättrade produktionsresultat.

2.6 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Vi bedömer att regleringen inte kommer att påverka företagen på annat ytterligare sätt än vad som beskrivits ovan.

Remiss

3 Kommuner och regioner

3.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

Förslaget berör regioner med naturbruksgymnasier som har egna stallavdelningar med grisningsboxar avsedda för en sugga med smågrisar. Vi uppskattar att det är ca tio skolor i landet som har gris som kan beröras av förslaget.

3.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

Vi bedömer inte att förslaget ger andra ekonomiska effekter än de som redovisats för företagen i avsnitt 2 ovan.

3.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

Vi bedömer inte att regleringen kommer att påverka regionerna på annat ytterligare sätt än vad som beskrivits ovan.

3.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Se avsnitt 2.4 ovan.

3.5 Inskränker förslaget den kommunala självstyrelsen?

Nej

Ja, de överväganden som krävs enligt 14 kap. 3 § regeringsformen redovisas enligt följande:

3.6 Innebär förslaget förändringar av kommunala befogenheter eller skyldigheter, respektive grunderna för kommunernas eller regionernas organisation eller verksamhetsformer?

Nej

Ja, en beskrivning av förändringarna samt en beräkning av de kostnader och intäkter som följer av dessa redovisas enligt följande:

4 Staten

4.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

De 21 länsstyrelserna berörs av regleringen i egenskap av att de är operativ myndighet för djurskyddskontrollen samt tillståndsgivande myndighet när det gäller förprovning och besiktning av djurstallar och andra förvaringsutrymmen för djur. Detta genom att de ska kontrollera att föreskrifterna efterlevs. Regleringen innebär dock inte att länsstyrelsen får ett utökat kontrollområde, fler kontrollobjekt eller att det påverkar deras handläggning av förprovningssärenden. Initialt behöver dock länsstyrelsen ägna tid och resurser för att sätta sig in i hur de nya reglerna ska tillämpas och hur de kan kontrolleras. Det innebär en indirekt kostnad för länsstyrelserna. Vi bedömer dock att det ryms inom det anslag som länsstyrelsen har för uppgifter inom djurskyddet.

För Jordbruksverkets del medför regleringen kostnader för revidering av befintliga kontrollvägledningar och checklistor samt olika former av informationsinsatser till berörda djurhållare, allmänheten och media. Vi bedömer att det ryms inom det anslag som vi har för våra uppgifter inom djurskyddet.

Remiss

5 Samråd

5.1 Beskrivning av tidigt samråd

Inför arbetet med att ta fram dessa föreskrifter har Jordbruksverket haft tidiga samråd med flera olika aktörer och organisationer. Dessa är Distriktsveterinärerna (DV), Gård & Djurhälsan, Lundens Djurhälsovård, Sveriges Grisföretagare (SGF), Lantbrukarnas Riksförbund (LRF-Kött), Hushållningssällskapet, Grisrådgivarna, Länsstyrelserna (fokusgrupp gris), Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Nationellt centrum för djurvälstånd (SCAW), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Djurskyddet Sverige, Djurens rätt, World Animal Protection (WAP). Detta har skett genom enskilda möten med var och en av dem där de har representerats av personer som de själva har utsett. Vi har också gett ett antal olika intresseföreningar samt samtliga länsstyrelserna möjlighet att framföra synpunkter. Dessa är: Föreningen Lantsvinet, Ekologiska Lantbrukarna, KRAV, Jord på trycket, Kött och Charkuteriföretagarna samt Vi Konsumenter.

Föreskriftsförslaget har skickats till Kommerskollegium på obligatoriskt samråd om tekniska regler.

Remiss

6 Ikraftträdande och utvärdering

6.1 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna förslås träda i kraft ca en månad efter att de har beslutats. Särskild hänsyn för ikraftträdande har dock tagits genom de övergångsbestämmelser som redovisas i avsnitt 2.4. ovan. När det gäller informationsinsatser kommer vi att ta fram särskild information om de nya reglerna på vår webb-plats. Vi räknar också med att information om de nya reglerna kommer att få god spridning genom lantbruksmedia och inte minst från de olika föreningar, organisationer, myndigheter med flera som medverkat under de tidiga samråden.

6.2 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Effekterna av förslaget kommer att följas på flera olika sätt, bland annat genom att varje år ta del av förprövningsstatistiken. Det är också möjligt att följa utvecklingen vad gäller eventuella förändringar av antalet smågrisproducenter i landet och av antalet sugor i produktion. Det finns också statistik som går att följa över tid vad gäller produktionsresultat, smågrisöverlevnad, byggkostnader och företagens lönsamhet. Sammantaget bedömer vi att förutsättningarna därför är goda för att löpande kunna utvärdera effekterna av regleringen.

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning;

beslutade ange datum.

Statens jordbruksverk föreskriver¹ med stöd av 1 kap. 2 §, 2 kap. 9, 14 och 18 §§ djurskyddsförordningen (2019:66), i fråga om Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning²

dels att 1 kap. 4 och 6 §§, 4 kap. 4 och 10 §§, 5 kap. 2, 5, 6, och 14 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna ska införas fem nya paragrafer, 1 kap. 7 §, 5 kap. 5 a–5 d §§, samt närmast före 1 kap. 7 § en ny rubrik av följande lydelse.

Dessutom beslutar Jordbruksverket att det allmänna rådet till 4 kap. 5 § ska tas bort och att det allmänna rådet till 4 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Föreskrifterna och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft och de allmänna råden börjar gälla.

INNEHÅLL

1 kap. Inledande bestämmelser	2
Definitioner	3
Ömsesidigt erkännande	6
2 kap. Tillsyn och skötsel	6
Tillsyn	6
Skötsel	7
3 kap. Utfodring och vattning	8
Foder och dricksvatten	8
Anordningar, installationer och utrymme	9

¹ Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/1535/oj>, Celex 32015L1535), anmälningsnummer XX.

² Författningen omtryckt SJVFS 2023:33.

SJVFS
REMISS

Saknr L106

Utkom från trycket

ange datum

Omtryck

4 kap. Stallmiljö	10
Renhållning och strö.....	10
Stallklimat och luftkvalitet	11
Dagsljusinsläpp och belysning	12
Buller.....	13
5 kap. Utrymmen och utrustning	13
Utrymmen.....	13
Golv	17
Brandskydd och elsäkerhet.....	18
6 kap. Utevistelse	18
Utomhusytor.....	18
Utegångsdjur	19

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66).

2 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om hållande och skötsel av grisar av arten *Sus scrofa domesticus*.

Dessa föreskrifter är dock inte tillämpliga vid hållande och skötsel av minigrisar. Bestämmelser om hållande och skötsel av minigrisar finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:15) om villkor för hållande, uppfödning och försäljning m.m. av djur avsedda för sällskap och hobby. Dessa föreskrifter är inte heller tillämpliga vid hållande och skötsel av grisar som hålls

1. för offentlig förevisning, förutom enligt vad som följer av 10 kap. 7 och 9 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:29) om djurhållning i djurparker m.m.,

2. på slakterier, förutom enligt vad som följer av 4 kap. 4 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:8) om slakt och annan avlivning av djur,

3. som försöksdjur, samt

4. under transport. (SJVFS 2023:33).

3 § Grisar får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket besluta om undantag från bestämmelserna i 2 kap. 8 §, 3 kap. 3, 6 och 7 §§, 4 kap. 1 § andra

stycket, 4, 9, 10, 17 och 18 §§, 5 kap. 2, 3, 5, 5 a, 5 c, 6–11, 14 och 16 §§ samt 6 kap. 3 §. (SJVFS 2026:xx).

5 § De mått som anges i denna författning är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges. Avvikelse från föreskrivna mått kan dock godtas i befintliga stallar under förutsättning att följande kriterier uppfylls:

1. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
2. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på djuret avseende den funktion som måttföreskriften syftar till,
3. måttavvikelsen innebär inte någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos djuren, samt
4. måttavvikelsen innebär inte att tillsynen och skötseln av djuren försvåras.

Detsamma gäller vid förprövningspliktig ombyggnad av stallar om länsstyrelsen vid prövningen bedömer att kriterierna i punkterna 1 – 4 ovan uppfylls i stallet efter åtgärden och att planlösningen i stallet är god.

Definitioner

6 §³ I dessa föreskrifter används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

Begrepp

Betydelse

Allmänna råd

Definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende.

dB

Enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dB uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet.

Djurhållare

Fysiska eller juridiska personer som enligt avtal eller lag ansvarar för eller handhar djur, oavsett om detta sker stadigvarande eller tillfälligt.

Dränerande golv

Ett samlingsbegrepp för genomsläppliga golv. Gödseldränerande golv är golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin och i viss mån strömedel till ett underliggande

³ Ändringen innebär bland annat att begreppet "Konventionell uppfödning i grisionsbox" har tagits bort.

SJVFS REMISS

Begrepp

Betydelse

	utrymme. Urindränerande golv är golv som är konstruerade för att enbart släppa igenom urin och annan vätska.
<i>Foderliggbås</i>	Bås som är både utfodringsplats och liggplats för lösgående djur.
<i>Forcerad ventilation</i>	Ventilationsflöden som överstiger 100 m ³ /h per slaktgris.
<i>Förvaringsutrymme</i>	En bur eller annan behållare, ett rum, en inhägnad eller ett annat avgränsat utrymme, där djur hålls.
<i>Gödseldränerande golv</i>	Se dränerande golv.
<i>Hydda</i>	Flyttbart mindre stall som placeras utomhus med liggplatser för grisar.
<i>Hårdgjord yta</i>	Ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material.
<i>Kontinuerlig uppfödning</i>	Hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand.
<i>Liggarea</i>	Liggplatsens area. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggplatsen räknas inte in i denna såvida inte annat framgår av denna författning.
<i>Liggbås</i>	Bås som endast är liggplats för lösgående djur.
<i>Ligghall</i>	Stall med liggplatser för lösgående djur. Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själv välja när de vill använda det.
<i>Liggplats</i>	Plats som är avsedd att grisarna ska ligga på.
<i>Liggyta</i>	Liggplatsens underlag.
<i>Omgångsuppfödning</i>	Hållande av djurgrupp/flock med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt.
<i>ppm</i>	Koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million).
<i>Slaktgrisar</i>	Grisar mellan ca 35 kg och slaktvikt.

Begrepp**Betydelse***Smågrisgömma*

Ett utrymme som suggan inte har tillgång till med liggplats för smågrisar.

Spalt

Mellanrummet mellan stavarna i ett spaltgolv.

Spaltgolv

Spaltgolv är en typ av dränerande golv som består av stavar av t.ex. betong, trä, metall eller plast vilka läggs med visst avstånd från varandra.

Stall

Byggnad för hållande av djur.

Stallavdelning

Del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar.

Ströad liggbox

En box försedd med strö som i regel kräver daglig tillsyn och daglig utgödsling. Förbrukat och blött strömedel ersätts med nytt.

Ströbädd

En bädd av strö som gödslas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd.

Termisk komfort

Djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggtyr, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.

Begrepp

Betydelse

Totalarea

Begreppet avser areor där djuren kan röra sig utan hinder, som regel liggarea och gödslingsarea. Anordningar för utfodring som inkräktar på totalarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning.

Urindränerande golv

Se dränerande golv.

Utegångsdjur

Djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker.

Växande grisar

Avvanda grisar med en vikt upp till ca 130 kg.

Ätbås

Bås som endast är ätplats för lösgående djur.

Övertemperatur

Skillnaden mellan förväntad och rådande, högre stalltemperatur. (SJVFS 2026:xx).

Ömsesidigt erkännande

7 § Av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/515 av den 19 mars 2019 om ömsesidigt erkännande av varor som är lagligen saluförda i en annan medlemsstat och om upphävande av förordning (EG) nr 764/2008⁴ följer att bestämmelserna i dessa föreskrifter inte gäller för varor som

1. antingen är lagligen tillverkade eller saluförda i en annan medlemsstat inom EU eller i Turkiet, eller
2. är lagligen tillverkade i ett EFTA-land som har undertecknat EES-avtalet.

Bestämmelserna i dessa föreskrifter ska däremot gälla i de fall en behörig myndighet i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/515 kan visa att varan i fråga inte uppnår en skyddsnivå som är likvärdig med den som eftersträvas genom dessa föreskrifter. (SJVFS 2026:XX).

2 kap. Tillsyn och skötsel

Tillsyn

1 § Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurens välbefinnande.

2 § Personer som har hand om grisar ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att dessa föreskrifter ska kunna följas.

⁴ EUT L 91, 29.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/515/oj> (Celex 32019R0515).

3 § Grisar ska normalt ses till minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade grisar samt grisar som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för högdräktiga suggor eller gyltor, särskilt vid tiden kring förlossningen.

4 § Grisar ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter.

5 § Klövarna på vuxna grisar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

6 § Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen.

Skötsel

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

Uppfödning av växande grisar bör ske omgångsvis.

Grisar som väger mindre än 20 kg bör inte föras samman med grisar från andra besättningar.

Smågriskullarna bör efter eventuell kullutjämning hållas samman under tillväxttiden. En gris som har nedsatt förmåga att hävda sig i en smågriskull bör dock avlägsnas och inhysas i en miljö som är bättre anpassad för grisen.

7 § Grisar ska hållas tillfredsställande rena.

8 § Grisar ska hållas i par eller grupp. Under veckan före grisning och under grisning får dock suggor och gyltor hållas individuellt och utom synhåll för andra grisar.

Första stycket gäller inte galtar som hålls individuellt i boxar under förutsättning att galtarna kan höra, känna lukten av och se andra grisar.

9 § En gris som är särskilt aggressiv mot andra grisar får tillfälligt hållas individuellt i box som den kan vända sig i utan svårigheter.

10 § En digivande suggas rörelsefrihet får begränsas under smågrisarnas första levnadsdagar genom användande av skyddsgrind eller motsvarande anordning om hon uppvisar ett aggressivt eller onormalt beteende som utgör en uppenbar skaderisk för smågrisarna.

Skyddsgrind eller motsvarande anordning får också användas under det dagliga skötselarbetet om suggans beteende utgör en uppenbar skaderisk för skötaren samt när suggan hanteras för vård och behandling.

Grupphållna suggor och gyltor får stängas in i bås när de utfodras eller när de hanteras för vård och behandling.

11 § En gris rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid grisen eller att grisen binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av grisens kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där grisen annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande. Om olika delar av grisens kropp binds samman får det inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för grisen och inte heller begränsa grisens rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.

12 § Vid drivning ska grisar hanteras lugnt. Grisar ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig och ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Allmänna råd till 2 kap. 7 § djurskyddslagen

Grisstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av grisarna underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn.

Speciella utlastningsrum eller boxar bör inrättas vid behov.

Lastrampers lutning bör vara så liten som möjligt.

Drivning av grisar bör inte ske genom koppling till fordon.

13 § Elektriska pådrivare får endast användas av veterinär och då endast när denne anser det nödvändigt av veterinärmedicinska skäl.

14 § Föremål och ämnen som kan skada grisarna ska förvaras så att de är oåtkomliga för grisarna.

3 kap. Utfodring och vattning

Foder och dricksvatten

1 § Grisar ska dagligen ges foder av lämplig struktur.

Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.

2 § Smågrisar får inte avvänjas förrän de uppnått 28 dagars ålder och ska då ha vant sig vid tillskottsfoder. Smågrisar får dock avvänjas upp till sju dagar tidigare under förutsättning att samtliga punkter nedan är uppfyllda.

1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll⁵ med plan och riktlinjer som Jordbruksverket har godkänt med särskild hälsokontroll av smågrisar.

⁵ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet⁶ ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan- och riktlinjer.

3. Smågrisarna föds upp omgångsvis under digivningsperioden. Efter digivningsperioden flyttas de avvanda grisarna till en annan stallavdelning där de föds upp omgångsvis. Under dessa perioder blandas inte grisarna med grisar från andra djurgrupper.

4. De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 3 är tomma på djur i minst fem dygn mellan varje djuromgång samt är rengjorda och desinficerade innan en ny omgång djur sätts in.

5. Vid kullutjämning under digivningsperioden flyttas inte någon smågris till en smågriskull där smågrisarna är äldre än 2 dygn.

6. När smågrisarna avvänjs äter de speciellt anpassat tillskottsfoder i tillräcklig mängd. Tillskottsfodret ska vara mjölkbaserat.

7. I varje djuromgång har högst 10 % av smågrisarna en avvänjningsålder som understiger 26 dygn.

8. Vid avvänjningen har smågrisarna en för sin ålder normal vikt.

9. Efter avvänjning förekommer inga beteendestörningar så som flanksugning, eller svansbitning annat än undantagsvis.

10. De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 3 har anläggning för tillskottsvärme.

11. Reservverk finns på anläggningen.

3 § Grisar ska ha fri tillgång till dricksvatten.

Anordningar, installationer och utrymme

4 § Utfodrings- och dricksvattensystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att djuren lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten.

Utmatningsöppningen på datafodervagnar får ha elektriska avvisare. Avvisarna ska vara så konstruerade att djuren enbart kommer i kontakt med dem vid försök att påverka öppningen och så att de inte skadar djuren.

Allmänna råd till 3 kap. 4 §

Främre delen av båsavskiljarna i ätbås och foderliggbås bör vara täta.

5 § En transponder- eller responderstyrd foderstation får inte användas för fler grisar än att alla hinner äta sin dygnstilldelning inom 12 timmar.

6 § Minsta utrymme per djur vid rak foderplats vid samtidig utfodring av gruppållna grisar anges i tabell 1.

⁶ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

SJVFS REMISS

Tabell 1

	Utfodringsplats, m
Växande grisar, 10 - 130 kg	= 0,164 + (vikt (kg) / 538)
Gylta eller liten sugga	0,45
Normalstor eller stor sugga	0,50

7 § Vattenförsörjning för gruppållna grisar anges i tabell 2.

Tabell 2

	Antal digivande suggor		Antal övriga grisar	
	vattenkopp	vattennippel	vattenkopp	vattennippel
Torrutfodring	20	10	40 ¹⁾	20
Blötutfodring	40 ¹⁾	20	80 ¹⁾	40 ¹⁾

¹⁾ Dock minst två vattenställen i grupper över 30 grisar.

4 kap. Stallmiljö

Renhållning och strö

1 § Stallutrymmen ska rengöras och utgödsas minst en gång dagligen om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig uppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant minst en gång årligen. Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur.

2 § Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter djurslag och stallklimat (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 2 §

Under den kalla årstiden bör liggytorna i stallar med utomhusliknande klimat vara försedda med en bädd av halm eller annat skyddande material som är lämpligt för djuren.

3 § Strömedel ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet.

4 § Strömedel till grisar ska ha sådana egenskaper samt ges i sådan mängd att grisarnas sysselsättningsbehov och komfortbehov tillgodoses.

I grisionsboxar ska liggplatsen under smågrisarnas första levnadsdagar vara försedda med strömedel som ger ett skyddande underlag för suggan och smågrisarna. (SJVFS 2026:xx).

Allmänna råd till 4 kap. 4 § första stycket

Strömedel till grisar bör innehålla material som grisarna kan böka i, undersöka och tugga. (SJVFS 2026:xx).

5 § Under veckan före grisning ska suggor och gyltor ha tillgång till strömedel som ger dem möjlighet att utföra bobyggnadsbeteenden.

Stallklimat och luftkvalitet

6 § I stall ska djuren ha ett klimat som är anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 6 §

Slaktgrisstallar bör vara utrustade med duschsystem eller andra anordningar som kan ge djuren svalka under den varma årstiden.

Värmeisolerade stallar för växande grisar bör vara utrustade med anläggning för tillskottsvärme under den kalla årstiden.

7 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern endast undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10°C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten inte överstiga 90.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

8 § I ett stall får grisar endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden:

- ammoniak: 10 ppm,
- koldioxid: 3 000 ppm,
- svavelväte: 0,5 ppm,
- organiskt damm: 10 mg/m³.

9 § Utgödslingssystem ska vara utformade så att djur i en stallavdelning inte kommer i direktkontakt med gödsel från annan avdelning.

Luft får inte tas in i en stallavdelning via ett utgödslings- eller urindräneringssystem eller via utrymmen som kan innehålla luftföroreningar eller smittämnen som kan påverka djurens hälsa negativt.

Öppningar mellan stallavdelningar ska kunna stängas och vara stängda när de inte används.

10 § Vid vakuumutgödsling ska gödselledningarnas diameter minst vara 300 mm. Systemet ska i övrigt utformas och skötas så att luft förhindras att strömma in i stallet via utgödslingssystemet.

Utgödsling ska ske med högst 14 dagars intervall.

Vakuumutgödsling får inte användas i stallavdelningar för digivande suggor. (SJVFS 2026:xx).

SJVFS REMISS

11 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

12 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar för grisar ska vara utrustade med larmanordning som varnar för

1. övertemperatur,
2. strömavbrott,
3. fel på larmanordningen, och
4. fel på frånluftsfläktar för minimiventilation och gödselgasventilation.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Urustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Första stycket gäller inte om nödventilationen fungerar automatiskt vid övertemperatur och vid strömavbrott i avdelningar med plats för högst;

- a) 30 digivande sugor med smågrisar,
- b) 330 avvanda grisar upp till 35 kg,
- c) 150 slaktgrisar, eller
- d) 100 övriga grisar.

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

Även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Dagsljusinsläpp och belysning

13 § Djurstallar får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

14 § Fönster som grisarna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

15 § Grisstallar som saknar fönster för dagsljus och som var i bruk före den 1 juli 1989 behöver inte förses med fönster om inte förprövningspliktig till- eller ombyggnad genomförs.

16 § Grisar ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebhov.

Grisar ska under en sammanhängande tidsperiod på minst 8 timmar per dygn hållas i en miljö där ljusintensiteten är minst 40 lux.

17 § Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Kravet på fast monterad belysning i första stycket gäller inte för ligghallar och hyddor under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.

Buller

18 § Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar grisarnas hälsa menligt.

I stallar får grisar endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA. I stallar med slaktgrisar får dock bullernivån 65 dBA överstigas vid forcerad ventilation då väderleken kräver detta under förutsättning att bullernivån inte överstiger 75 dBA.

5 kap. Utrymmen och utrustning

Utrymmen

1 § Grisar som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid.

För utegångsdjur och för grisar som under den kalla årstiden hålls i stallar med utomhusliknande klimat ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att grisarnas behov av termisk komfort tillgodoses.

Allmänna råd till 5 kap. 1 §

För grisar utom utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 25:e djur.

För utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 50:e djur.

För utegångsdjur bör ett sådant utrymme som avses i föreskriften vara placerat eller kunna iordningställas så att det är tillgängligt inom en halvtimme för den gris som behöver tas om hand i utrymmet.

Ett behandlingsutrymme som ska kunna värmas upp bör utformas så att uppvärmning till minst 10°C kan ske inom en timma.

2 § Vid kontinuerlig uppfödning av slaktgrisar får högst 200 slaktgrisar hållas i en stallavdelning.

Vid omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning får högst 400 slaktgrisar hållas i en stallavdelning.

Vid omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning, men högst tre besättningar, får högst 600 grisar hållas i samma stallavdelning under förutsättning att samtliga villkor nedan är uppfyllda.

1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll⁷ med plan och riktlinjer som godkännts av Jordbruksverket.

2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet⁸ ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan och riktlinjer.

3. Stallavdelningen är rengjord, desinficerad samt därefter tom på djur i minst fem dygn innan insättning av en ny djuromgång påbörjas.

4. Insättning av en djuromgång sker inom en tidsperiod på fem dygn.

5. I det fall stallet består av flera stallavdelningar för slaktgrisar har de grisar som hålls i hela stallet rekryterats från högst sex besättningar.

En stallavdelning med omgångsuppfödning av växande grisar ska vara utformad så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning. (SJVFS 2026:xx).

3 § I ett stall ska grisar ha tillgång till utrymme som ger dem möjlighet att utnyttja olika delar av utrymmet för att ligga, äta och gödsla.

4 § Inför grisning ska suggor och gyltor kunna disponera utrymmet i en grisningsbox så att de kan utföra bobyggnadsbeteenden.

5 § Vid uppfödning i grisningsbox för en sugga ska smågrisarna under deras två första levnadsveckor ha tillgång till en smågrigömma med en liggarea som är minst 0,08 m² per smågris. Under denna period ska smågrigömmen vara försedd med tak och installation för tillskottsvärme samt i övrigt vara utformad så att smågrisarnas liggplats är så dragfri som möjligt. (SJVFS 2026:xx).

5 a § Vid uppfödning i grisningsbox för en sugga ska smågrisarna senast från och med deras tredje levnadsvecka ha tillgång till en liggplats där de kan ligga tillsammans. Liggarean ska vara minst 0,13 m² per smågris. (SJVFS 2026:xx).

5 b § Vid uppfödning i grisningsbox för en sugga ska boxen vara utformad så att smågrisarna skyddas från att skadas av suggan, till exempel genom en stång som löper runt insidan av boxen nära golvet. (SJVFS 2026:xx).

5 c § Vid uppfödning i grisningsbox för en sugga ska suggan, från golvet och upp till suggans mankhöjd, kunna röra sig fritt utan hinder inom ett område med en diameter av minst 1,8 m. (SJVFS 2026:xx).

5 d § Vid uppfödning i grisningsbox för en sugga ska suggans liggplats vara utformad så att suggan ryms med hela sin kropp på liggplatsen när hon ligger

⁷ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

⁸ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

på sidan. Liggplatsen ska därutöver vara utformad så att även smågrisarna ryms på den när de diar suggan. (SJVFS 2026:xx).

6 § Minsta utrymme per djur i hyddor eller boxar utan liggbås eller foderliggbås anges i tabell 3.

Tabell 3

		Ströad liggbox ¹⁾		Ströbäddsbox	Minsta boxsida, m
		Liggarea, m ²	Totalarea, ³⁾ m ²	Totalarea, m ²	
Galt		6	7 ²⁾	7	
Digivande sugga inklusive smågrisar	>1 sugga / grupp	4	6	7	
Sinsugga	<6 djur / grupp	1,1	2,48	2,5	2,4
	6 – 39 djur / grupp	1,1	2,25	2,5	2,8
	>39 djur / grupp	1,1	2,05	2,5	2,8
Dräktig gylta	<6 djur / grupp	0,9	1,81	enligt 8 §	2,4
	>5 djur / grupp	0,9	1,64	enligt 8 §	2,8

¹⁾ En box eller hydda får inte inom angiven area vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen eller hyddan.

²⁾ 10 m² om betäckning sker i boxen.

³⁾ Ätbås får inräknas i totalarean under förutsättning att funktionen i boxen inte påverkas negativt. (SJVFS 2026:xx).

SJVFS REMISS

7 § Minsta utrymme i gemensambox med foderliggbås anges i tabell 4.

Tabell 4

Djurkategori	Totalarea ¹⁾ per djur, m ²	Gångbredd	
		Mellan båsråd och vägg, m	Mellan två båsrader, m
Gylta och liten sugga	2,52	2,60 ²⁾	3,00
Normalstor eller stor sugga	2,94	2,80 ³⁾	3,00

¹⁾ Foderliggbås får inräknas i totalarean.

²⁾ I boxar med högst 20 foderliggbås får gångbredden minskas till 2,00 m om grisarna har ständig tillgång till en sammanhängande rektangulär yta fri från hinder med en minsta area på 9,60 m² och med en kortaste sida på minst 2,40 m.

³⁾ I boxar med 20 foderliggbås får gångbredden minskas till 2,20 m om grisarna har ständig tillgång till en sammanhängande rektangulär yta fri från hinder med en minsta area på 11,75 m² och med en kortaste sida på minst 2,80 m.

8 § Minsta utrymme per djur i boxar med växande grisar, 10 - 130 kg anges i tabell 5.

Tabell 5

	Liggarea, m ²	Totalarea, m ²
Ströad liggbox ¹⁾	$= 0,10 + \text{vikt (kg)} / 167$	$= 0,17 + (\text{vikt (kg)} / 130)$
Ströbäddsbox ¹⁾		$= 0,20 + (\text{vikt (kg)} / 84)$

¹⁾ En box får inte inom angivna areor vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen eller avgränsad gödselgång.

9 § Minsta utrymme per djur i ligghall eller hydda för grisar som hålls som utegångsdjur ska vara lika med liggarean i ströad liggbox.

10 § Minsta utrymme i bås anges i tabell 6.

Tabell 6

		Längd, m	Bredd, m
Liggbås, foderliggbås	Gylta eller liten sugga	2,00	0,60
	Normalstor eller stor sugga	2,00	0,70
Ätbås	Gylta eller liten sugga	2,00 ¹⁾	0,45
	Normalstor eller stor sugga	2,00 ¹⁾	0,50

¹⁾ Inklusive utrymme för utfodring. Dock får tråg inte inkräkta mer än 0,3 m i båset.

11 § Bås för gruppållna grisar ska vara utrustat med en skyddsanordning baktill som hindrar grisarna från att skada varandra.

Golv

12 § Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta.

Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att djuren inte tillfogas skador och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa.

Detsamma gäller utformningen av dränerande golvytor.

13 § Grisarnas liggplats får inte bestå av gödseldränerande golv.

14 § Grisarnas liggplats får inte bestå av dränerande golv på sådana liggplatser som avses i 5, 5 a, 5 d och 6 §§. (SJVFS 2026:xx).

SJVFS REMISS

15 § Mått för dränerande spaltgolv av betong och spaltgolvskassetter av betong anges i tabell 7.

Tabell 7

	Största spalt, mm	Stavbredd, mm	Ungefärligt viktintervall, kg
Födelse – avvänjning	11	50	–9
Avvänjning – 10 veckor	14	50	9 – 25
10 veckor – 120 kg	18	80	25–120
Vuxna grisar	20	80	>120

Brandskydd och elsäkerhet

16 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av stallar ska dessa utformas så att det för djuren finns godtagbart byggnadstekniskt eller likvärdigt skydd mot brand samt godtagbara förutsättningar att rädda djuren vid brand.

Detsamma gäller när en stallbyggnad ändras eller används på ett sätt som innebär en ökad brandrisk.

Allmänna råd till 5 kap. 16 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av stall.

17 § Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som grisarna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

18 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

6 kap. Utevistelse

Utomhusytor

1 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att djur som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.

Stängsel som innehåller taggtråd får inte användas.

2 § Utomhusytor ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada djuren.

3 § Markytor som är hårt belastade av djuren ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.

4 § Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden ska ha tillgång till plats som ger skydd mot direkt solstrålning, stark vind och nederbörd.

Allmänna råd till 2 kap. 2 § djurskyddslagen

Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden bör ha tillgång till gyttebad.

Utegångsdjur

5 § Endast grisar som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utgångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för grisarna.

6 § Utegångsdjur ska under den kalla årstiden när betestillväxt inte sker ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

Allmänna råd till 6 kap. 6 §

En ligghall för utgångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in eller ut ur ligghallen.

Denna författning⁹ träder i kraft den 1 april 2019. Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:25) om grishållning inom lantbruket m.m. upphör att gälla. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

Denna författning¹⁰ träder i kraft den 1 januari 2024.

1. Dessa föreskrifter¹¹ träder i kraft den 21 november 2026. De allmänna råden ska börja gälla samma dag.

⁹ SJVFS 2019:20

¹⁰ SJVFS 2023:33

¹¹ SJVFS 2026: xxx

SJVFS REMISS

2. Äldre föreskrifter får fortsatt tillämpas till och med den 31 december 2049 för grisningsboxar som vid ikraftträdandet antingen var i bruk eller som godkänts av länsstyrelsen vid en förprovning enligt 6 kap. 3 § djurskyddsförordningen (2019:66). Detta gäller dock inte:

- a) 1 kap. 4 §,
- b) 4 kap. 4 § andra stycket efter den 30 april 2027,
- c) 5 kap. 5 § avseende kraven på tak och tillskottsvärme i smårisgömmen efter den 31 december 2028,
- d) 5 kap. 5 b § efter den 31 december 2028, och
- e) vid förprovningsskyldig åtgärd i grisningsboxen.

3. Vid tillämpning av 5 kap. 14 § i de äldre föreskrifterna enligt punkt 2 gäller inte kravet om att den del av liggarean som inte är dränerade golv ska vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden.

Namn Gd

Namn handläggare
(Enhetsnamn)

Remiss

Östertälje Tryckeri AB, Skarpnäck, Ange år